

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.

Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 46—Vol. LVIII.

Friday, 25th November, 1960

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.
Price: FOUR PENCE

SOUTH AFRICA AND COMMONWEALTH

EXPULSION MIGHT NOT HAVE VALUE

(“Indian Opinion” India Service)

NEW DELHI—There is a body of opinion here which believes that while the expulsion of South Africa from the Commonwealth may have some demonstration value the practical results might not amount to anything much. It is expected that a Commonwealth Prime Ministers' Conference may be held next March or early April and might mostly likely discuss South Africa's republican status. It is understood that the British Prime Minister has been in communication with Mr. Nehru on the subject of a conference.

Opinion here is inclined to the view that any expulsion of South Africa from the Commonwealth might close what is, perhaps, the most effective political channel left through which South Africa can be reached and influenced and would render untenable the British position in the Protectorates of Basutoland and Swaziland and perhaps even Bechuanaland. It would add to the isolation of the African people in South Africa and might affect the nature and purpose of the Commonwealth. The budget discussions will be in progress in the Indian Parliament during March and April next. Mr. Nehru would not normally absent himself from the country at this time. But he is known to be gravely concerned over the bitter impasse in international relations and in the circumstances would none the less probably agree to go to London provided the other Prime Ministers also find it convenient to do so.

World Hindi Encyclopaedia

(“Indian Opinion” India Service)

THE first volume of World Encyclopaedia in Hindi was formally presented to the President, Dr. Rajendra Prasad, by the Home Minister, Mr. Pant at a function at Rashtrapati Bhavan, New Delhi.

The volume, which carries illustrations and maps, contains more than 500 pages and covers the first three alphabets of the Nagari script.

The encyclopaedia is sponsored by the Union Ministry of Education and is being edited and compiled by the Nagari Pracharni Sabha, Varanasi. More than 200 scholars in various branches of learning have contributed articles for compilation of the first volume. The encyclopaedia will consist of 10 volumes.

Men fall away from the true law of life, and then begin to justify their fall.—Tolstoy.

NIC REQUEST ON MUNICIPAL VOTE

THE Natal Indian Congress, according to its general secretary, Mr. N. T. Naicker, has written to the Natal Provincial Council asking that the Council receive a deputation from the Congress to discuss the views of the Congress on the municipal franchise. This move follows a letter from the Natal Municipal Association to the Congress on the subject of the municipal vote.

THE full statement of the Congress Secretary on the subject reads:—

“The Secretary of the Natal Municipal Association writing to the Secretary of the Natal Indian Congress states:

“I write to say that there was received from you during the recent conference the following telegram:

“Congress notes non-White Municipal vote issue for discussion and reiterates that trends indicate universal suffrage be extended without discrimination of race. Anything less is failure to recognise urgency of issue and denial of human rights.”

“The telegram was laid upon the table and was deemed to be

in continuation of your previous message of the 28th July, 1959 on the subject of franchise for the Indian peoples.

“You will know that the Natal Municipal Association has already recommended to the Province that it investigate the best approach to the possibilities of implementing some measure of this nature and has offered its fullest assistance in this regard concerning points may be referred to it.

“The Province has advised that the matter is still under consideration by the Executive Committee and the Association has written to Maritzburg reminding it of the Association's undertaking.”

The Congress has now written to the Natal Provincial Council in the light of the above letter asking for an immediate consideration of the matter and if necessary allow a deputation from the Congress Movement to elaborate its views on the question of Municipal Franchise.

Gandhi Bhavan At Mysore University

(“Indian Opinion” India Service)

THE Chief Minister of Mysore, Mr. B. D. Jatti, laid the foundation of Gandhi Bhavan at the new university campus recently.

He complimented the university authorities on having thought of erecting Gandhi Bhavan in the university campus so that it might provide a suitable place for keeping Gandhian literature and holding study classes and discussions on the ideals and work of Gandhiji.

Mr. Jatti said he was also glad to learn that there was a proposal to start Gandhi societies to create the proper atmosphere for Gandhian studies.

LIMITED VOTE UNACCEPTABLE

DR G. M. NAICKER, President of the South African Indian Congress states that the qualified franchise proposals of the Progressive Party indicates the desire of white opinion to find a via media which would soften the growing demand of the unfranchised majority in South Africa.

“Whilst appreciating the awakening in the minds of white South Africans, I associate myself completely with Chief A. J. Luthuli in expressing my disapproval of the inadequacy of the Progressive Party's vote proposals.”

“I should like to cite the case of India, Ghana, Ceylon and now Nigeria as countries with highly illiterate people, but with no constitutional qualifications in the exercise of the vote, except the age factor. It cannot be said that India is not a democratic

country. As a matter of fact the West looks upon India as a bastion of democracy.”

“When we view the Progressive proposal in the light of the franchise arrangements in the new independent States of Africa and Asia, naturally we find that a limited and qualified franchise is unacceptable to us.”

PROHIBITION NOT WORKING

(“Indian Opinion” India Service)

NEW DELHI.—The Governor of Gujerat is reported to have told the Governor's Conference in New Delhi that ‘prohibition’ was not working properly in the State of Gujerat and that the incidence of ‘prohibition’ offences was on the increase. This admission has come on the eve of the first meeting of the Central Prohibition Committee in New Delhi.

Indian Opinion

FRIDAY, 25TH NOVEMBER, 1960

Areas Act Attrition

A WAR of attrition is going on over the application of the Group Areas Act and the Indian community is on the losing side. And the tragedy is that as a community it is not aware of this. The Government is making steady inroads into the number of properties owned by the Indian people by indirect means. The most important, the most sinister and the most effective of these is the uncertainty which hangs over all open areas and over areas which have been declared for ultimate European occupation. Cato Manor is the outstanding example. Here large numbers of Indians own properties either vacant or let out to tenants. If it is vacant land, the owner is not keen on paying rates for owing to the fact that the area has been declared for European habitation any money invested is wasted. So the rates are not paid and the Group Areas Board climbs in, getting the property for half-a-song. Indians cannot bid for the property; Europeans are not interested and so the Indian owner is the loser. If he has a tenant on the property, the return is possibly so uneconomical that again the owner is not keen on throwing away money in rates and improvements and so once again the Government collects the property for virtually nothing. During the week property-owners in Cato Manor received offers from the Government for their properties—a fraction of the real value of the properties. It would be euphemism to call the offers "down-right thieving" and yet the Indian people can do nothing. The Government has discovered that in any war of attrition on the subject of the Group Areas it must finally win. It was now realised that if it maintains a cloud of uncertainty, the small Indian property-owner will withdraw, foregoing his land and his property rather than continue to meet expenses involved in holding on to it. In this way the Government is slowly eating into Indian-owned properties. The Government refuses to offer a frontal attack over Group Areas. It has done the same in the case of identity cards. It would be interesting to know which Indians, at the top of Indian affairs, do not have identity cards now. The Government is working insidiously in the matter. There is no direct demand for the production of identity cards. The same end is being realised piece-meal. It is the same system which the Government is employing against Indians over the matter of Group Areas. No one really knows what is happening in the Transvaal over the Group Areas Act but this it is certain: the Government is using the sound German technique of: outflank, envelope and destroy. And while the Indian Congresses, whose existence is now merely nominal, possibly even less, and the sum total of whose political activities consist in issuing press statements,—it being significant that the president of the South African Indian Congress is not even available to sign statements issued in his name—the Government is quietly and

(Continued in next Column)

80 COUNTRIES BUY INDIAN HANDICRAFTS

INDIAN handicrafts are now finding their way to more and more homes abroad. The value of exports of handicrafts went up by 15 per cent in 1959 as compared with the year before. Nearly 80 countries took 50 different varieties of handicraft products of a total value of £5.73 million last year.

Presenting an admirable combination of beauty and utility, Indian handicrafts have been justly famous for the joy they bring to people everywhere—adults and children alike. About a million craftsmen and artisans, working in the seclusion of their cottages, re-create in metal, wood, textiles or straw the variegated forms of nature or stories and legends from folklore, mythology and history.

In the post-war period handicrafts faced a double challenge—increasing competition from the infinitely cheaper machine-made goods and the drying up of traditional patronage as a result of socio-economic changes.

Not only because a tradition of craftsmanship and a cultural heritage were thus threatened with extinction but also because the livelihood of millions of skilled workmen was affected, efforts were made to revive handicrafts and put new life into what is one of the biggest cottage industries in India.

Revival And Improvement

Handicrafts have received a great fillip in the last 10 years during which organised efforts have been made to improve marketing facilities, provide training to young craftsmen and give new ideas and designs to the older experienced artisans, improve quality and organise the craftsmen into co-operatives.

The All-India Handicrafts Board, set up by the Government of India in 1952, has adopted these and other measures in co-operation with State Governments and other agencies to simulate and develop the handicrafts industry. This has brought new hope to our craftsmen and given them much-desired stability and reasonable return for their skill. Patronage has become more broad-based.

It was realised early that, given proper efforts and organisation, there was wide scope for Indian handicrafts in foreign markets. What was particularly needed was that the foreign buyer should be assured of a steady supply of the required articles as well as of supply according to specifications difficult things to fulfil in an industry which is organised on a cottage basis and where no two articles would be alike, the individuality of the product being its characteristic feature.

As the necessary organisational effort has been made, exports have been increasing.

In the last few years Indian handicrafts have been exhibited in many countries of Europe, Asia and Africa as well as the America's, both in large international shows as well as special exhibitions of Indian products and handicrafts. Handicrafts are also on show round the year in permanent showrooms in large cities of the world. Information about requirements of foreign buyers has been supplied to the craftsmen at home and exporters have been encouraged to take advantage of the various facilities created for export promotion.

An important step taken was the creation of the Indian Handicrafts Development Corporation.

(Continued on page 367)

(Continued from previous column)

steadily gaining the upper hand. Objection to and action against the operation of the Group Areas Act are left in the hands of the regional ratepayers' organisations. Surely this assault on Indian-owned property is a matter for attention at national levels, not local ratepayers' levels. Time and again we have urged that a national convention of all Indians be summoned on a non-party basis to discuss a new approach to opposition against the Group Areas Act. We do so once more.

INDIAN IS U.S. CONGRESSMAN

"A LIVING example of American democracy in action" is how Dalip Singh Saund describes himself in his recently published autobiography, "Congressman from India"

Modestly, but with evident pleasure, Saund writes of his life before and after his election to the United States Congress in 1956 when he became the first US citizen of Asian birth to serve in the national legislature. Representing the 29th District of California, he easily won reelection in 1958.

The story of this native of India, who until 1946 was not eligible for citizenship, "betokens the contemporary surge of progress in the nation's race relations," according to a "New York Times" book reviewer.

Dalip Singh Saund was born in 1899 in a small village in Punjab, India, the son of a government contractor. He was graduated from the University of Punjab with honours in 1919, already an enthusiastic Indian nationalist and a follower of Mahatma Gandhi, leader of the Indian independence movement.

During World War I, when the Indian newspapers began to print the speeches of U.S. President Woodrow Wilson, young Saund adopted him for a hero. "His inspiring idea and ideals—'make the world safe for democracy,' 'the war to end war,' and 'self determination for all peoples' appealed to my young heart," he writes.

Through his study of Wilson, Saund became acquainted with other U.S. Presidents, notably Abraham Lincoln and Theodore Roosevelt. All of his reading left a deep impression on him, the Congressman recounts. "But Lincoln's words in the Gettysburg Address, 'Government of

the people, by the people and for the people,' had particular meaning," he says. "Lincoln changed the entire course of my life

Saund decided that he must go to the United States. In 1920 he set out intending to stay two, possibly three years studying food canning. He entered the University of California where he soon added his major field of interest, mathematics, to his agricultural studies and received his Doctorate in 1924.

"From my contacts at the university my fondness and affection for American institutions had extended to the American people as well," Dr. Saund writes. "Even though life for me did not seem very easy, it had become impossible to think of a life separated from the United States.

Circumstances led him to the rich Imperial Valley of Southern California where, after numerous ups and downs, he eventually became a prosperous agriculturalist. Meantime he had married an American woman, Marian Kosa. They reared a family of three and are now grandparents.

Over the years the dynamic, gregarious and active help Dalip Singh Saund encountered both the opportunities and prejudices of his adopted country. He was not a U.S. citizen and could not become one. Not only were all Asians then discriminated against by Federal and California law, but Imperial Valley was a pocket of old-fashioned racial sensitivity.

He pursued his hobbies of reading about U.S. history and government and of public speaking, joined a current events club and made many friends. "My social life may have been full and rewarding," he writes, "but the political desire in me was sorely frustrated. And I wanted to be a part of all American life, both social and political."

In 1942 he helped organize and became the president of the India Association of America. This group successfully promoted legislation, passed by the Congress and signed by the President in 1946, that eliminated the citizenship restrictions against persons of Asian birth. In 1949, the earliest date possible under law, Dr. Saund received his citizenship papers.

Entering politics almost immediately, citizen Saund was soon elected Judge of the Peace Court (Justice of the Peace) in Westmoreland, California, having successfully passed the qualifying examination although he was not a lawyer. Despite this, two District Attorneys of the county described him as "an able, alert, conscientious judge who co-

operated fully with the law-enforcement agencies."

In 1956 Judge Saund, lifting his political sights, easily won the Democratic nomination for Congressman from the 29th California District. His party had never won a Congressional seat from that District and Saund was faced with formidable opposition by the world-famous aviatrix Jacqueline Cochran Odum.

"Our campaign attracted nation-wide publicity," Saund recounts. "Mrs. Odum was a national figure, a colourful personality with a Cinderella-like success story, while I was a native of India, seeking a high office no one of my race had ever held."

(Continued on page 367)

Special Offer: India-Made Agarbattis

(SHIPMENT JUST ARRIVED)

WHOLESALE TRADE PRICES

THREE ROSES, 3 tolas	37/6 Doz
(Available in Thin/Thick Sticks)				
GATEWAY OF INDIA 3 Tolas	45/- "
" " " 6 "	90/- "
CHAMELI 2 "	18/- "
" " 1 "	9/- "
SUGANDH RANI 5 "	33/- "
" " 2 1/2 "	18/- "
" " 1 "	8/- "
" " 1/2 "	4/- "
LATAMANGESHKAR 1/2 "	4/- "
OHANDAN DHOOP 3/-	Box of 16 Sticks.			

CASH WITH ORDER — PRICES F.O.R. DURBAN

We have also received Genuine Basmati Rice 1/- per lb. (Minimum Order 100lb)

We are Stockists of all kinds of Indian Dholls, Spices and Condiments, Betelnuts, Almonds, Tamarind, Whole Coconuts and All kinds of Imported Rice.

SPECIAL PRICES TO THE TRADE

Please write for our price list:

K. HARIBHAI & SONS
(PTY.) LTD.

Direct Importers: Wholesale & Retail Merchants

81 Victoria Street,—P.O. Box 2156—Durban.

Telegraphic Add.: "BHAISONS"

New India Assurance Co. Ltd.,

India's Leading Company

We Transact:

Fire, Marine, Transit, Motor, Baggage, Burglary, Householders & Houseowners (Comprehensive), Personal, Accident etc.

Principal Controlling Officers in the Union of South Africa

Jalbhoy Rustomjee & Son

140 Queen Street, — Durban

Phone: Durban 25845, 28513, 29807

DO YOU KNOW

That NEW INDIA is by far India's largest Insurance Company;

That NEW INDIA operates in over forty-five countries;

That NEW INDIA has over 65 branches in India alone;

That NEW INDIA receives over £6,000,000 Premium EACH YEAR on Fire, Marine & Accident.

FOR SECURITY
AND SERVICE
INSURE WITH
NEW INDIA

GROUP AREAS BETRAYAL IN PRETORIA

THIS story about Group Areas in Pretoria shows the perfidy of the Union Government. When Dr. Dinges introduced the Group Areas Act in Parliament he said that the Act would be applied with justice as between "races."

Since then it has become clear that the Act is being enforced in a manner that will harm non-Whites more than Whites.

Now the Pretoria City Council representative has said at a hearing that, since there is no provision in the Act that it should be applied with justice, there is no need to honour the old promise made in Parliament by Dr. Dinges.

Read this account of how the Pretoria authorities are unjustly seeking to uproot thousands of citizens from their homes:

Some two years ago the Pretoria City Council petitioned the Group Areas Board to proclaim the townships of Lady Selborne, Eastwood and Highlands "White" areas in terms of the Group Areas Act.

Lady Selborne and Eastwood are the only remaining "normal" residential areas for Africans in Pretoria—areas where they may own land freehold and where there is no control over or restriction of their movements. Both areas are closer to town than either of the municipal locations of Vlaakfontein and Ateridgeville. Many old people who have invested their life's savings in a house and whose sole income consists of money obtained by renting rooms, will be ruined if these areas are proclaimed. Highlands is the only area available for "Coloured" expansion. The "Coloured" township in the central part of Pretoria, the Cape Reserve, which adjoins the Asiatic Bazaar, is pitifully over-crowded and cannot accommodate any more people.

These have all been in existence for over 50 years.

In spite of all these considerations, and in spite of the hardship and suffering which it was manifest that the removal of these areas would cause, the Group Areas Board ruled in favour of the City Council and proclaimed the areas "White."

Sotho Group Area

In the intervening period the Council and the Bantu Affairs Department have made it known that the alternative freehold area, which will be available to the people of Lady Selborne and Eastwood, is to be at Uitvalgrond,

Adelaine Hain, writing in "Contact", dated November 19, 1960.

a farm in a Bantu Trust Area, 22 miles out of Pretoria, in the Brits direction. This proposed township is being developed mainly for members of the Sotho group, and the B.A.D. states that while it is not possible to provide facilities such as separate schools for other ethnic groups, they would raise no objection to the purchase of allotments, there by such groups. If these other groups are not satisfied with this state of affairs then they are directed to return to their own particular "homelands", in the distant reserves, though the majority of them were born in Pretoria and know no other home. For the Coloured people of Highlands, an alternative area has been made available at Derdepoort, to the East of Pretoria.

Council Petition

The Council has now petitioned the Group Areas Board to set a date upon which the areas are to be proclaimed "White." If this were done the residents would be given a year in which to sell their properties and move, thereafter they might be forcibly evicted and compensation, as assessed by the Council, would be paid to them for the property expropriated.

A committee of the Board met at the beginning of this month to hear representations from interested parties on the advisability or otherwise of proclaiming the areas "White" in the near future, or of putting off the proclamation indefinitely. Memoranda protesting against the proclamation were submitted by the Village Committees of Lady Selborne and Eastwood, the property owners of Highlands, the Liberal and Progressive Parties, the Joint Council for Europeans and Non-Europeans, the Black Sash, etc. The interest shown obviously surprised the committee, who found it necessary to move the venue of the hearing to larger premises where all could be accommodated.

Amongst those who sat out the hearing for the full three and a half days were representatives of the Village Committees, the property owners, the Pretoria City Council (to which the property owners of all three areas pay rates but upon which of course,

they have no representation), the Liberal Party and the African section of the Special Branch.

The committee showed at an early stage some of the lack of impartiality which later characterised the hearing. At one point the chairman so far forgot himself as to refer to a submission by the City Council as 'our submission'!

It was obvious after evidence against the proclamation had been presented that the alternative accommodation offered was far from "suitable", as it is required to be in terms of the Act, and that the forcible removal from these areas of people who in some cases have occupied the ground for upwards of 50 years, could only occasion hardship and suffering with the attendant ill-feeling and frustration, and would be in direct contradiction to the promises of Dr. Dinges, who had assured Parliament that the Group Areas Act would be applied with justice.

No Need For Justice

In reply the City Council representative did not deny these allegations. He asserted that the Committee was not competent to decide whether or not the area should be removed because this had already been decided at the earlier hearing some two years ago. He submitted that matters of hardship and suffering were

not therefore relevant, that it was unnecessary for suitable alternative accommodation to be available and made the astonishing statement that as there is no provision in the Act to ensure that it should be applied with justice, the committee need not take this into account. He also denied that Uitvalgrond had been put forward by the Council as an alternative freehold area for the people of Lady Selborne, but this was refuted by the representative of the Liberal Party, who told of an interview she had with an official of the City Council in which this was definitely stated. The particular official, a Mr. Kingsley, happened to be present at the hearing but he was strangely silent! In order to save time, and consequently expense, the committee agreed that the arguments of the City Council could be replied to in writing.

The committee has not yet made known its decision, but it is understood that if it rules in favour of the Council the matter may be taken further by those affected.

.....
WATCHES, Gents models—25 Jewels, waterproof, shockproof, antimagnetic, unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 47/6. As above, but 21 Jewels—43/6. As above, but 17 Jewels—39/6. As above but with self-changing calendar, 17 Jewels—52/6. Also 21 Jewels Calendar—56/6. Other models from 19/6.

LADIES models 25 Jewels, unbreakable mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6. As above, but 17 Jewels—47/6.

A. I. AGENCIES, First Floor, No. 104/105, His Majesty's Building, Eloff Street, or P.O. Box 9279, Johannesburg.

Stocks limited, order immediately.

Phone 835-6786

P. O. Box 1549.

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

83 West Street, JOHANNESBURG.

Cable & Tel. Add. HARGVAN.

Phone 29368

P. Hargovan & Co.

(Pty.) Ltd.

Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand. Order Your Requirements Now.

Imported Screw Cap Neck 3½" Diameter Mouth Pickle Jars	
½ Gallon	9/6 each F.O.R. DURBAN
1 "	12/6 " " " "
2 "	20/- " " " "
3 "	35/- " " " "
4 "	45/- " " " "

PACKING EXTRA.

CASH WITH ORDER ONLY.

155-7 WARWICK AVENUE,

P.O. BOX 1250.

DURBAN.

CONGO'S DARKEST HOURS

THE troubled Congo's most troubled chapter appears to be drawing to a close. The indications are that a government of national union, possibly including Lumumba, will be formed in the near future. The two Houses should meet soon in their principal role as a Constituent Assembly, and it seems safe to predict that a federal-type constitution will be adopted.

In the three terrible months that followed independence, the Congo faced two major problems: violent disorder, and misadministration (more accurately non-administration).

The causes of misadministration were two: first, and mainly, the Belgian civil servants, who had manned nearly every post of even secondary importance, departed in a flood, some for reasons, some without any real justification. The second cause of misadministration was the failure of the Lumumba government to get any except the country's most elementary services going—and not even those outside of a few principal centres where the credit for the work goes mostly to the U.N.

The most frequent criticism made against Lumumba was that he was not interested in problems of government, not only in political issues and the problem of power itself. In other words, the government was condemned less for inefficiency than for not trying.

The initial cause of the widespread disorders was, of course, the mutiny in the Force Publique, a 25,000-man army which had only white officers. When, a few days after independence, life and conditions had not changed in any way, the discontented garrison at Thysville decided to overthrow the government. Soon this impossible operation was transformed into an anti-officer rampage. Some officers were killed and their wives taken. The "movement" spread. Life outside the main cities became especially dangerous; the country's vast transport network, airways excepted, was paralyzed, and the Congolese economy froze in its tracks.

It should be stressed that nearly all the violence that began at the end of the first week in July, and has simmered on in varying degrees ever since, was the work of the army, as were literally all the known cases of rape. It should also be borne in mind that the Force Publique was never formed as an army in

Russell Warren Howe reporting from Leopoldville to the October 1960 issue of "Africa To Day" published by the American Committee on Africa and edited by Homer A. Jack.

the sense of, say, the Ghanaian or Ethiopian Armies: it was a punitive force for terrorizing districts that failed to pay their taxes or for cracking the heads of nationalists. It was rigorously disciplined, and encouraged to be brutal. After a successful operation in the bush, it was entitled to loot, rape, and other "fruits of victory." There was some genuine surprise on the part of soldiers at the reactions their July rampage caused.

The Force needs to be disarmed, and retrained from scratch as an army, with army traditions and an army personality.

Even after the first serious period of troubles, the Force Publique continued to be a source of disorder. Its excesses were committed not only in the bush, or during the brief Kasai campaign, which included the notorious massacre of Bakwanga, the African Oradour, but in Leopoldville itself. For several weeks in the Congo, to be Baluba or to be white was to live dangerously.

Lumumba was criticised, on this score, for letting the more or less unofficered force of ex-mutineers run rampant, and for using the Force as a colonial-type terror weapon in the way the Belgians had always done. There can be no doubt that Lumumba's incendiary and racialist speeches contributed to an important degree to keeping the atmosphere of violent anarchy going.

The outlook is brighter now, but still cloudy. The immediate problems, besides order and administration, are economic and educational. Unemployment is rife and considerable help is needed, though it is presumably a little early to speak of outside investment during the present insecurity. Social troubles caused by unemployment are still very much possible. The army, if still armed and active, is likely to deal with these ruthlessly.

The country's educational system is woefully inadequate, especially high school facilities. This is perhaps the field in which the United States can help the most, by providing funds for schools, by providing teachers, and by offering numerous

scholarships, not only for academic subjects, but for technical ones like diplomacy, administration, engineering, accountancy, and secretarial work.

The country has an excellent infrastructure. Workers' housing estates are probably unparalleled in Africa; medical facilities are exceptional; town planning and hygiene are on a level which has no equal in West Africa.

The Congo lacks industries, particularly transformation and assembly industries. Largely thanks to the mineral wealth of Katanga Province, the country, under steady government, could easily pay for itself and for an ambitious development programme.

A U.N. military occupation will probably be necessary for at least two years, U.N. experts believe, and for a decade or more. The question is delicate, but obviously the U.N. is not going to supply this enormous legion of technicians, soldiers, and police without some assurance that they will be intelligently and profitably used; this means that the U.N. will exercise a degree of governmental authority which it would not normally exert, or want to exert, in an independent state.

Because of the low educational levels, the standard of politics is not very high. There is a multiplicity of parties and a great deal of regionalism or linguistic sectarianism. The level of administration is likely to be low for some time. Even without Lumumba as premier, the country may still lean to the left.

The Katangese secession movement was entirely Belgian-inspired, and does not correspond to a popular local attitude. Nevertheless, Katanga is so vastly richer than the rest of the country, it would be unnatural if the Katangese state in the future federation could not collect its own taxes, though of course it should subsidize the central budget heavily. It would be natural if, by tacit consent, the federal Finance Minister was always a Katangese, at least for some years.

From an all-African point of view, the Congolese tragedy is principally regrettable for the

way it has tended to bolster white-racist arguments, in Africa's remaining dependencies, about African leaders' supposed incompetence and irresponsibility. Lumumba's racialism tended to add to the general impression he gave observers and, it would seem, most of his population, that he was essentially only a revolutionary leader, whose mission could not usefully extend beyond the period of independence. A man of great character, strong will, and personal charm, he appears to have no talent for the day-to-day challenge of government, and in the final analysis, few scruples.

The general collapse of the Congo, and Lumumba's tie-up with the Russians, caused considerable alarm in eastern and southeastern Africa, where it was anticipated Britain might be frightened into building military bases and indefinitely postponing independence in Tanganyika, Uganda, Kenya, the Rhodesias, and Nyasaland. It is to be hoped the present trend of events in the Congo will extricate the country from the cold war and make these fears unfounded.

On the credit side, the almost universal manner in which the African states backed Lumumba and then finally took the courageous measure of lessening their support from him shows that agreed principles now exist among these powers, and that the nationalist epoch is now sufficiently advanced for an African premier who turns out to be a failure to be candidly condemned as such.

One last word. An objective observer can have nothing but praise for the way the U.N. has conducted an extraordinarily difficult and delicate operation, the forerunner, perhaps, of similar operations in Angola or Mozambique, and eventually in South Africa itself.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street,

Cor Diagonal & Market Sts.

Johannesburg. Phone 33-1654

WHAT APARTHEID MEANS IN THE LIVES OF HUMAN BEINGS

GOD MADE THEM BLAC

ON the eve of the general election in South Africa in 1958, Chief Luthuli, President of the African National Congress, wrote these words as part of a message to the white voters: 'Never since Union have our people suffered such hardships, humiliation and sheer brutality as we have had to undergo during the past ten years of government by the Nationalist Party... Every door through which we might have sought advancement, culture and a higher civilisation has been slammed in our faces... Our leaders and spokesmen are arrested, banned, deported and silenced.'

Albert Luthuli, a Zulu, was born into a Christian family. He was educated at Adams College, an American missionary secondary school in Natal, and for fifteen years he served there as a member of staff, a post which he relinquished in order to take up the office of chief among his people. A sincere Christian, Luthuli has acted as one of the vice-presidents of the Christian Council of South Africa. He is a member of the Fellowship of Reconciliation and is a firm believer in the method of non-violence for opposing oppression. His aim is 'the establishment of a common South African multi-racial society based upon friendship, equality of rights and mutual respect.' Following the Defiance Campaign of 1952, the Government announced to his tribe that he had been deposed from the chieftainship. In reply Luthuli wrote, 'Thirty years of my life have been spent knocking in vain, patiently and moderately, at a closed and barred door... Today we have reached a stage when we have almost no rights at all... What the future holds in store for me I do not know. It might be ridicule, imprisonment, concentration camp, flogging, banishment and even death. I only pray to the Almighty that none of these grim possibilities may deter me from striving to make South Africa a true democracy and a true union, in form and spirit, of all the communities in the land.'

In December 1956, along with 155 others, he was arrested and brought to the Treason Trial, though later his indictment was quashed. Luthuli served for several years as president of the now banned African National

By GLADYS JEFFERY
(In the October 1960 issue of "Reconciliation", organ of the Christian Pacifist Movement in Great Britain)

Congress. In March this year, following the demonstrations against passes which organised by the Pan Africanist Congress, he burnt his pass and called upon his followers to do the same. For this he was detained in prison and was recently fined £100. There was some hope that Luthuli may be nominated as a candidate for the Nobel Peace Prize. If the award were given, what a fine encouragement this would be for all those Africans in different parts of the continent who are still willing to stretch out the hand of friendship to the white people in their midst.

Professor Zechariah Keodirelang Matthews (the second name means 'O God, what have I done for you') was educated at Lovedale Church of Scotland Mission in the Cape Province and at Fort Hare Native University College. He was the first black African to graduate in his own country. Subsequently he took a degree at Yale University, U.S.A., and also studied at the London School of Economics before returning to Fort Hare as a member of staff. For many years he served his old college as vice-principal and for a time he was acting principal. Like Chief Luthuli, he was arrested in December 1956 and later released from the Treason Trial. In January 1960, Fort Hare, which had previously been affiliated to Rhodes University, came under the Bantu Education Department. Professor Matthews was told by the Department that he could remain on the staff of the college if he resigned from the African National Congress. Instead, he resigned from Fort Hare. The college has always stood (in his own words) for 'a broad South Africanism and has shown that people of different racial and cultural backgrounds can live together in amity,' but this, he felt, could not continue under the new regime. Previously, the students have been drawn from various African ethnic groups and included Coloureds and Indians, but entry is now to be restricted to Xhosa-speaking Africans. Many European staff have been dismissed and

their places taken by those who support the policy of the Nationalist Government. Professor Matthews' house was, fortunately, not situated on the college campus and after his resignation he was able to practise there as a lawyer. However, in March he was once more arrested, together with all those whose indictments before the Treason Trial had been quashed. It is good to know that he has recently been released from prison.

Mr. Selby Ngcobo, lecturer in Economics at Fort Hare, was another who felt he could not serve under the Department of Bantu Education. He applied for a post at the new inter-racial University in Salisbury, Rhodesia, and was the first African to be appointed to the staff. Although he was granted an entrance permit into Rhodesia, the South African Government refused to give him a passport to leave the Union and he was unable to take up his appointment on 1st March. Through the kind offices of some Members of Parliament, with whom he was personally acquainted, he finally got his passport and went to Salisbury two months late. The family will join him when their house is ready and he is delighted that the children will now have the opportunity of a really good education, which is not now possible in the Union. He will also have the opportunity of continuing his research and of completing his work for a London Ph.D.

Dr. Bokwe, who has an Edinburgh degree, has served as a government medical officer in Middelburg, Cape Province, for many years and has gained high respect there. Over an area of 277 square miles he has ministered to the needs of about 300,000 people. Now he is informed that his appointment is terminated and a white man is to take his place.

It is, of course, not only the small proportion of highly educated Africans who suffer under Apartheid legislation. Job Reservation, Influx Control, the Pass System and the Group Areas Act continue to harry the lives of urban Africans and to condemn them to conditions of

insecurity and poverty. It is estimated about two-thirds of the in the towns live in poverty datum line. I endeavour to maintain family most of the out to work or take to illicit liquor at their

Mrs. A had gone with baby to visit a friend, they were there the police the house and found that beer had been brewed on premises. Mrs. A had had nothing to do was arrested and given option of a £15 fine or months imprisonment. U to pay the fine she prison, where the cell crowded that the babies not lie down. After eleven Mrs. A, with the help of paid the remainder of the and came out without her for it had died in prison. had recently also lost her band. One night they had a man who had been outside their house. Mr. A ported this to the police they kept him in prison for months until the case was investigated. The magistrate missed the case at once, but A died shortly after his

The South African of Race Relations does excellent work in helping cans to understand the tive legislation which them and in hard cases to with local authorities on behalf. In the Western the policy of Influx Control being severely applied. African qualifies to live in area if he was born there, has worked there for fifteen years, or has with the same employer for years. Even if he qualifies, wife needs a permit to there. The following are people interviewed in Town.

Mr. B went to Cape Town 1935 and worked at the since 1947. Having lost reference book (pass) in 1959, he was issued with a one but, in spite of the fact he took with him a letter the Stevedore Co. asking have his reference for work at the docks, he told that he must leave the He was arrested on three sions and each time he paid fine of £3. The man qualified to work in Cape

and an appeal on his behalf would almost certainly put the matter in order.

Mrs. C lived about a hundred miles away from Cape Town, where her husband worked. She went into the town to get medical treatment but her permit had expired. Although she was unfit to go home, she was refused further extension.

Mrs. D's eleven months old baby was suffering from pneumonia and nutritional oedema. Her husband was working in Cape Town and living in 'bachelor quarters' in the African township of Langa. Friends in Nyanga West offered accommodation in their two-roomed house (already occupied by two adults and three children), and Mr. D applied for a permit for his wife and baby to live there while the baby was receiving medical attention. In ignorance he asked for them to remain longer than the authorities liked and the woman was ordered to leave the district.

The South African Institute of Race Relations can record a gratifying number of successes in their appeals to government and local administrative officials, who are often very sympathetic when they hear actual cases. The authorities must, however, administer the laws

of the country. The majority of the white people in South Africa are essentially kindly, but most of them are abysmally ignorant of the injustice and the misery which Apartheid legislation inflicts on the non-white population. Points of contact between Black and White (other than in the master-servant relationship) are few and are being made increasingly difficult. How much longer will the counsels of moderate Africans such as Albert Luthuli prevail?

Indian Is U.S. Congressman

(Continued from page 363)

Many factors contributed to Judge Saund's victory. Asked once for his assessment of this "up-set" the Congressman said, "I believe that many, many people just thought it was an opportunity to demonstrate that they believed in democracy and fair play."

Thirty-seven years after Dalip Singh Saund had left India, he paid a visit to his native country. On a 6,000-mile (9,600-kilometer) trip that has been described as a "personal triumph" he acted as a goodwill ambassador from his adopted country to the peoples of Asia.

80 Countries Buy Indian Handicrafts

(Continued from page 362)

a Government body, to stimulate exports of handicrafts. The Corporation endeavours to create conditions which can facilitate the export of handicrafts rather than undertake direct marketing.

Apart from making arrangements for display and publicity abroad, the Corporation provides credit to exporters to the extent of 80 per cent of the value of firm export orders secured. This has removed one of the principal bottlenecks in the speedy execution of export orders. The facility is already being widely used by the exporters.

Another step the Corporation has taken is in the direction of quality inspection of goods before shipment, to ensure that the importer gets what he has indented for. A scheme to import essential raw materials like metals and chemicals required in the production of handicrafts so that craftsmen get them at fair prices is also being prepared by the corporation.

U.K. Largest Buyer

Handicrafts are being exported to 23 countries in Asia, 19 countries in Africa, 17 countries in the Americas, 19 European countries and to a number of countries in the Oceanic region.

The United Kingdom is the largest buyer of Indian handicrafts with a total import of £2.122 million. The U.S.A. is the second largest. In 1959, handicrafts worth £1.60 million were exported to the U.S.A. Other large buyers are Canada, the Federal German Republic, Australia, Singapore, Switzerland, Sweden, the Soviet Union, Belgium, Hongkong, Aden, Saudi Arabia and Kuwait.

Carpets and druggets are the items most preferred. The value of their exports is nearly £3.75 million. Brassware and bronze-ware, ivory articles, wood carvings, artistic embroidery, bangles and beads, mats, *numdahs* bamboo and wicker-work articles, horn articles, shawls and scarves are among the other items in demand.

FAMOUS INDIAN MUSICAL INSTRUMENTS AND SONG BOOKS JUST ARRIVED

Thubla and Doogies Latest Designs £8/10/-
 ઉત્તરમાં ઉત્તરી દબના તબલાઓ અને ડુગીઓ દર ૮/૧૦/૦
 Dholaks and Mirdangs for Thal each £8/10/-
 તાલ માટે ઢેલક મીરદાંગ ... દરેકની ૮-૧૦-૦
 Harmoniums, Rama Flute Best make £18/10/-
 સારી બનાવટના હાર્મોનીયમ અને બ'સરી ૧૮-૧૦-૦
 Mouth Organs Popular Brands 4/6, 5/6, 7/6
 લોકપ્રીય સાઈના મોઠાના વાલઓ (મા. ચોર) ૪/૬, ૫/૬, ૭/૬
 Bul Bul Tharangs and Xylophone each 25/-
 બુલબુલ તરંગ અને સાઈલોફોન દરેકના ... શી. ૨૫-૦

Violins and Banjo Mandolines each £6/10/-
 વાયોલીન અને બેનજો મેન્ડોલીન્સ ... પા. ૬-૧૦-૦
 Thubla Doogie and Dholak spare caps ea. 25/-
 તબલા ડુગી અને ઢેલકનાં રેપર કેપ્સ ... શી. ૨૫-૦
 Longneck Tenor Banjos ... £12/10/-
 લોન્ગનેક ટેનાર બેનજો ... પા. ૧૨-૧૦-૦
 Jap Malas for Prayers 4/6, 5/6, 10/6
 પ્રાર્થના માટેની જપમાલાઓ ૪/૬, ૫/૬, ૧૦/૬
 Gujarati Film Song Bk, 20 Film ea. Bk. ea. 2/6
 ૨૦ ફીલ્મી ગાયનોની ગુજરાતી ચોપડી ... શી. ૨-૬



Clarets B/F for Indian Bands £13/10/-	Straight Blowing Flutes 2/6	Dancing Bells in Dozen Lots 6/6
Tombrone and Sunks each £15/-	Side Blowing, Krishna Style Flute 5/6	Marakas For Ramba and Tango Bands ... 25/6
Khartals and Jhangs in Pairs each set £15/-	Manjiras and Mouth Organs 5/6	Sarods and Dilrubba each £12/10/-

BOOKS OF ALL SORTS, INDIAN, ANCIENT, HISTORICAL, ARE SOLD BY US

D. Roopanand Bros.

PHONE 20707 — MUSIC SALOON & BOOKSELLERS — P.O. BOX 2524
 85 Victoria Street, DURBAN

fifty years ago...

November 1910

TOLSTOY AND PASSIVE RESISTANCE

(From "The Indian Opinion" November 26, 1910)

WE have received for publication the following translation of a recent letter of Count Tolstoy's to Mr. Gandhi:—

Kotchetty, Russia,
Sept. 7, 1910.

I received your journal, and was pleased to learn all contained therein concerning the passive resisters, and I felt like telling you all the thoughts which that reading called up in me.

The longer I live, and especially now, when I vividly feel the nearness of death, I want to tell others what I feel so particularly clearly and what to my mind is of great importance—namely, that which is called passive resistance, but which in reality is nothing else than the teaching of love uncorrupted by false interpretations.

That love—i.e. the striving for the union of human souls and the activity derived from this striving—is the highest and only law of human life, and in the depth of his soul every human being (as we most clearly see in children) feels and knows this; he knows this until he is entangled by the false teachings of the world. This law was proclaimed by all—by the Indian as well as by the Chinese, Hebrew, Greek and Roman sages of the world. I think this law was most clearly expressed by Christ, who plainly said that "in this only is all the law and the prophets." But besides this, foreseeing the corruption to which this law is and may be subject, he straightway pointed out the danger of its corruption, which is natural to people who live in worldly interests, the danger namely which justifies the defence of these interests by the use of force, or, as he said, "with blots to answer blows, by force to take back things usurped," etc. He knew, as every sensible man must know, that the use of force is incompatible with love as the fundamental law of life, that as soon as violence is permitted in whichever case it may be, the insufficiency of the law of love is acknowledged and by this the very law is

denied. The whole Christian civilisation, so brilliant outwardly grew up on this self-evident and strange misunderstanding and contradiction, sometimes conscious, but mostly unconscious.

In reality, as soon as force was admitted into love there was no more, and there could be no more love as the law of life, and as there was no law of love, there was no law at all, except violence—i.e. the power of the strongest. So lived Christian humanity for 19 centuries.

It is true that in all times people were guided by violence in arranging their lives. The difference between the Christian nations and all other nations is only that in the Christian world the law of love was expressed clearly and definitely, whereas it was not so expressed in any other religious teaching, and that the people of the Christian world have solemnly accepted this law, whilst at the same time they have permitted violence, and that is why the whole life of the Christian peoples is a continuous contradiction between that which they profess and the principles on which they order their lives—a contradiction between love accepted as the law of life and violence which is recognised and praised, acknowledged even as a necessity in different phases of life, such as the power of rulers, courts and armies. This contradiction always grows with the development of the people of the Christian world, and lately it reached the highest stage. The question now evidently stands thus: either to admit that we do not recognise any religious moral teaching and we guide ourselves in arranging our lives only by power of the stronger, or that all our compulsory taxes, court and police establishments, but mainly our armies, must be abolished.

This year in spring, at a Scripture examination in a girls' high school in Moscow, the teacher and the bishop present asked the girls questions on the Commandments, and especially on the sixth. After a correct answer, the bishop gener-

ally put another question, whether murder was always in all cases forbidden by God's law, and the unhappy young ladies were forced by previous instruction to answer, "Not always"—that murder was permitted in war and in execution of criminals. Still, when one of these unfortunate young ladies (what I am telling is not an invention, but a fact told me by an eye-witness), after her first answer, was asked the usual question, if killing were always sinful, she agitated and blushing, decisively answered "always" and to all the usual sophisms of the bishop she answered with decided conviction, that killing was always forbidden in the Old Testament and forbidden by Christ, not only killing but even every wrong against a brother. Notwithstanding all his grandeur and art of speech, the bishop became silent and the girl remained victorious.

Yes, we can talk in our newspapers of the progress of aviation, of complicated diplomatic relation, of different clubs and conventions, of unions of different kinds, of so-called productions of art, and keep silent about what that young lady said. But it cannot be passed over in silence, because it is felt, more or less dimly, but always felt by every man in the Christian world.

Socialism, communism, anarchism, Salvation Army, increasing crime, unemployment, the growing insane luxury of the rich and misery of the poor, the alarmingly increasing number of suicides—all these are the signs of that internal contradiction which must be solved and cannot remain unsolved. And of course solved in the sense of acknowledging the law of love and denying violence. And so your activity in the Transvaal, as it seems to us at the end of the world is the

most essential word, important of all the done in the world, which not only the the Christian but of world will part.

I think that you pleased to know that Russia this activity is developing in the fusals to serve in the number of which from year to year. insignificant is the our people who are resisters in Russia to serve in the army, the others can boldly God is with them. is more powerful than

In acknowledging ity even in that corrupt which it is professed the Christian nations the same time in the necessity of armament for killing greatest scales in wars, such clear clamouring diction, that it must later, possibly very inevitably reveal itself and dilate either the the Christian religion, indispensable in these forces, or the armies and all the kept up by them, which less necessary for power, contradiction is felt governments, by your as well as by our ernment, and out of a feeling of self persecution by them (as Russia and in the by you) against such government activity, as mentioned, is carried on more energy than other form of opposition. governments know where chief danger lies and they lantly guard in this only their interests, but question." To be or not Yours faithfully, Leo

Indian Records Now Cheaper

7/6 Each (Plus 3d Tax.)

AVAILABLE IN SINGLES OR SETS

Some Of Our Latest Hits :

DIL DEKE DEKHO, UJALA,	NAAGMANI, USTAD,
MEHNDI, MISS INDIA, AGRA,	NASHI-MEH-HOON, G.H.
ROAD, TALAQ, DO USTAD.	SANSAR, AMAR DEEP,
	MOTHER INDIA.

Special Offer: 1 Box of Gujarat Records Assorted, 20 in Box, At a Give Away Price—30/- per Box.

ORDER NOW — FREE PACKING
C.O.D. Orders to include 7/6 deposit.

Only Obtainable At:

NATIONAL RECORD COMPANY,

2 Ajmeri Arcade (off 141a Gray St. & 50 Cathedral
P.O. Box 1574 DURBAN Phone

Printed and published by Mrs. Sushila Gandhi at the International Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban.

ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

Price 4d.

શુભપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

વૃષ્ઠી હંમેશા જીવાનોને ચિખા-મણી આપતા હોય છે કે પૈસા બચાવો. પણ તે મ'હી સલાહ છે. પાછમે પાછ બચાવશો નહિ—તમારી જાતમાં જ તેનું રોકાણ કરજો. હું ૪૦ વરસનો થયો છું મુખી મેં કદી કાંઈ બચત કરેલી નહિ. —હેન્રી ફોર્ડ.

પુસ્તક ૫૮ મુ.—અંક ૪૬

તા. ૨૫ નવેમ્બર, ૧૯૬૦.

પુસ્તક નકલ પે. ૪

રમતગમતમાં સરકારની નીતિ

બ્રિટન-ગેમી સાથે આફ્રિકન સ્પોર્ટ્સ એસોસિએશનના દબાવેને લઈ સાથે આફ્રિકન ક્રિકેટ એસોસિએશને સરકાર પાસે અમુક સુધારા ઉપર પ્રલાસો માંગ્યો હતો. સરકારે જે જવાબ મીનીસ્ટર ઓફ ઇન્ડીરીયર મી. જે. ઓફ. નોડી મારફતે આપ્યો તે નીચે મુજબ છે—

'The Government does not favour inter-racial team competitions within the borders of the Union and will discourage such competitions taking place as being contrary to the traditional policy of the Union-as accepted by all races in the Union.'

આનો અર્થ એ થયો કે સરકાર યુનીયનની હદની અંદર બ્રિન-ગેમી ધોરણે રમત ગમતની હરિદાંધ યામ એ પ્રવૃત્તિ નથી અને તે યુનીયનની

પરંપરાગત નીતિની વિરુદ્ધ છે. આવા હરિદાંધને સરકાર વખોડે છે—અને આ પરંપરાગત નીતિ બધી ડોમેસ્ટિક સ્વીકારેલી નીતિ છે.

મી. નોડી હાલમાં માલી રહેલી મળવળથી અભણ હોય અને બ્રિન-ગેરાઓની લામણી સમજતાં નથી એમ લાગે છે. બ્રિન-ગેરાઓએ મી. નોડીની પરંપરાગત નીતિનો સ્વીકાર કર્યો છે તે કાંઈ બહુવું નથી. એ તે હાલકલ જુદાણું છે. બ્રિન-ગેરાઓ તે બધી ડોમેસ્ટિક સાથે હળી મળ્યોને રમવા માંગે છે—અને તેઓ સાથે

આફ્રિકા મારે બ્રિન-ગેમી ધોરણે લાયકાત ઉપર સુંદાઈ એવું માંગે છે. મી. નોડીના જવાબને લઈ સરકાર ની નીતિ વધુ સ્પષ્ટ થઈ છે. આંતર-રાષ્ટ્રીય સમિતિઓ હવે સાથે આફ્રિકા નો બહિષ્કાર કરે એ નવાઈ બધું નથી. ક્રિકેટ ટેસ્ટ હવે આ દેશમાં રમાશે કે કેમ તે એક પ્રશ્ન છે! આ ઉપરાંત ઓલીમ્પિક રમતગમતમાં સાથે આફ્રિકાને પ્રતિનિધિત્વ મળશે કે કેમ એ પણ એક પ્રશ્ન છે! સાથે આફ્રિકન સ્પોર્ટ્સ એસો-

સિએશન આ દેશની સરકારની નીતિ ની બાજુ બધા દેશોને કરશે અને અર્થિકી જતી ટીમે બ્રિન-ગેમી ધોરણે ચૂંટાયા નથી તેની પણ બાજુ કરશે. અથવા તે અર્થિકી બ્રિન-ગેમી ધોરણે નહિ ચૂંટાયેલી ટીમેનો બહિષ્કાર કરવાનું કહેશે મા તે બીજા દેશોને અર્થિક રમવા આવવાની ના પાડશે. આ રીતે રમતગમત સરકારી-નીતિનો ભોમ બની મરી જવા આવશે. સાથે આફ્રિકન સ્પોર્ટ્સ એસોસિએશનની એક સભા જાન્યુઆરી ૧૯૬૧ની ૧૦ તારીખે મળશે. આ ઉપરની નીતિ વિષે શો પગલાં લેવા તેનો પ્રભારો થશે.

બ્રિન-ગેરાઓને આખરે મત્તાધિકાર મળશે

રૂવિવારે રાત્રે મેરીટસબમમાં, શુભપૂર્વના ફોર્ટહેરના પ્રીન્સીપાલ પ્રો. એ. કે. મેથ્યુસે હિંદી શતાબ્દી ઉત્સવની એક સભામાં બોલતાં જણાવ્યું હતું કે દેશની સ્થિતિને સુધારવી હોય તે ડોમી પ્રશ્નોનો તોડ લાવવો જોઈએ. વધુમાં પ્રેરિસરે જણાવ્યું હતું કે બધી ડોમેસ્ટિક એ સ્વયં સ્વીકારી લેવું જોઈએ કે તેઓ આ દેશના રહેવાસીઓ છે અને તેઓ કયાંય પણ જવા માંગતા નથી.

બધી ડોમેસ્ટિક એક બીજા પ્રવે સમજાવની દરિરા બની જોઈએ. કારણ આખરે એક દિવસ એનો આવશે જ્યારે બ્રિન-ગેરાઓને મત્તાધિકાર મળશે. ડોષ પણ પ્રભ વોતાનું બાવ બીજા પ્રજાના હાથમાં ઘણા વખત સુધી રહેવા દેશે નહિ.

પ્રોફેસીવ પાર્ટીની બીજા જોર રાઈટ્સ ઉપર બોલતાં પ્રેરિસરે કહ્યું છે કે આ પમથું ખરી ઠીકા બતાવે છે પરંતુ એમાં એક ખામી છે અને તે એ કે દેશની બધી પ્રજાની એમાં સમતિ લેવાઈ નથી.

સાર પછી ડો. એડમર જુકસે પ્રવચન કરતાં કહ્યું હતું કે યુનીવર્સિટી મનોચિંત નહિ હોવી જોઈએ કારણ કે યુનીવર્સિટી એ જેવી જગ્યા છે, જ્યાં વિવાદોએ એક બીજા સાથે વિવાદોની આપલે કરી શકે છે. યુનીવર્સિટી જીવનનું એ એક ઉત્તમ ક્ષણ છે.

વધુમાં ડો. જુકસે કહ્યું કે હિંદીઓ મારે સોલ્સબરી આઈલેન્ડમાં એક યુનીવર્સિટી સ્થાપવાની છે તે વિષેની ઘણી વાતો સંભળાય છે અને હિંદીઓ

ની એ યુનીવર્સિટી પ્રવેની કુખ્ત લામણી પણ આપણે જાણીએ છીએ. ખરું જોતાં એવું જણાય છે કે એ ટાપુમાં વસવાટ મારે વસ્તીની શોધ થઈ રહી છે."

"એક દિવસ અને તે દિવસ દુર પણ નથી જ્યારે સાંવૈનિક મત્તાધિકારનો દિવસ આવશે પરંતુ ખાસ એ જોવાનું છે કે એ મત્તાધિકાર બ્રિન-ગેમી ધોરણે પ્રારંભ થાય."

મી. ઓડીન્મનો પાસપોર્ટ

કેનીયા આફ્રિકન નેશનલ યુનીયન-કાનુના ઉપ-પ્રમુખ મી. ઓગીન્મા ઓડીન્મનો પાસપોર્ટ કેનીયા સરકારે પાછો લઈ લીધો છે. આમ કરવાનું ડોષ કારણ જણાવવામાં આવ્યું નથી. એ તે સૌને પાઠ હશે કે મી. ઓગીન્મા ઓડીન્મા તાલેતરમાં સોવિયેટ સંઘ અને રાતા ચીનની સુલાકાતે ગયા હતા અને આ મારફતે તથા પેકીંગમાં સામ્યવાદી સરકારોના મહેમાન બની મહેમાની માણી હતી.

તમારું લવાજમ હજુ બાકી છે ?

જો બાકી હોય તે આને જ મોકલી આપોને! ઘણા લોકો જોનોના લવાજમો આવી ગયાં છે, તેનાથી અત્યાર સુધી તે હાઈ આઈડે જેમ તેમ મળ્યાં છે, પરંતુ આપના જેવા જે થોડા બાકી રહી ગયા હોય છે, તેઓ જો હવે જલ્દી નહિ મોકલશે તે હમારી સ્થિતિ કહેાડી થઈ જશે. જાપા મારે કામળ, સાહી, રેખ્મ અને કામ કરનારાઓના પમારો એ બધું દર મહીને સુકવવાનું હોય છે અને હવે સીલક કશી રહી નથી! શું થાય? બીજા કાંઈ ધલાજ રહો નથી, મારે જ આપને આગ્રહ બરી વિનંતિ કરવામાં આવે છે કે, આને જ તમારું લવાજમ મોકલી આપો અને હમારી સુકેલી દુર કરો.

આ દેશમાં મહાત્મા ગાંધીજીના સાથે અર્થિક, સમાનતા, સ્વતંત્રતા, વિગેરેના અજુબોલ સંદેશો આજના અર્થાત વખતમાં, અમના જ પ્રિય પત્ર 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન' મારફતે ઘેર ઘેર પહોંચતા રહે તે મારે ઘણા બાઈ જોનો, દર વર્ષની શરૂઆતમાં જ પોતાના અને મીત્રોના લવાજમો આજબધી મોકલી આપી પુ. બાપુ પ્રવેનાં કાર્યાં પ્રેમ અને લામણી બતાવી રહ્યાં છે, અને એ રીતે પુ. બાપુનું આ દેશમાં શરૂ કરેલું અને અખંડ રીતે ચાલુ રહેલું આ નિસ્વાયં માનવસેવાના કાર્યાંમાં સુંદર મદદ કરી રહ્યાં છે.

મારે તમે પણ આજથી નિશ્ચય જ કરી નાખો અને વરસની શરૂઆત માં જ લવાજમ મોકલી હપને હમારા કાર્યાંને સહેલું અને સરળ કરી આપો કે જેથી પુરા ઉત્સાહથી હમે પણ પુ. બાપુનો આ દેશના સેવાયજ જન-કલ્યાણ મારે ચાલુ રાખી શકીએ.

આશા છે હવે પછી દીલ નહિ કરશે કારણકે, આપની સહેલ આજથી આવાં કોમતી લોકોતકારી કાર્યાંને ઘણું જ ખમલું પડે છે. વ્યવસ્થાપકો ઇન્ડિયન ઓપિનિયન.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૨૫ નવેમ્બર, ૧૯૬૦.

એરીયાના કાયદાથી થતો ઘસારો

શુક્ર એરીયાના કાયદાનો અમલ કરવામાં જે ઘસારો થાય છે તેની હિંદી જનતાને હળુ ભાન નથી. આમાં ખરી રીતે તો હિંદી જનતા હારતી જાય છે અને હુઃખદ વાત તો એ છે કે હિંદીઓ એ જાણતા નથી. હિંદી માલિકીના વિસ્તારમાં સરકાર આડકતરી રીતે એકધારે પગ પેસારો કરે છે. આમાં સૌથી અગત્યનો-સૌથી અશુભ અને સૌથી વધારે અસરકારક એ વિસ્તાર છે જે હળુ સુધી કોઈપણ કોમ માટે ખુલ્લો મૂકાયો નથી અને જે વિસ્તાર ગોરાઓ માટે ખુલ્લો મૂકાયો છે. કેટોમેનોર આમાં આગળ પડતો દાખલો છે. અહીં ઘણા હિંદીઓ ખાલી અથવા તો ભાડે આપેલી મિલકતના માલિકો છે. જે આ વિસ્તાર માં ખાલી જમીન હોય તો તેનો માલિક ગોરા-વિસ્તારને લઈ કર ભરતો નથી. તે માલિકના મનમાં હોય છે કે આ વિસ્તાર માં ગોરા રહેવાના હોય મારે શા માટે કર નકાસું ભરવું? આથી કર ન ભરાયો હોય, સરકાર એ મિલકત લઈ લે છે. હિંદીઓ હરાજમાં એ મિલકત લઈ શકતા નથી-ગોરાઓ એ લેવા માંગતા નથી એથી હિંદીઓ એ શુભાવી બેસે છે. જે કોઈ માલિક પાસે એ વિસ્તારમાં ભાડુત હોય, તો તે સારા આવકના અભાવે સમાર કામ કરતો નથી અને કર પણ ભરતો નથી. આ રીતે પણ સરકાર એ મિલકત મેળવી લઈ છે.

આ અઠવાડિયે સરકારે એ ભાગમાંના માલિકો પાસે મિલકતની માંગણી અસુક ભાવે કરી હતી. એ અસુક ભાવ તે મિલકતના ભાવ કરતાં ઘણીજ ઓછી ગણાય. સરકારને એ ખબર છે કે ગ્રૂપ એરીયાના ઘસારાની લડતમાં આખરે પોતેજ જીતશે. તે સિવાય સરકારને એ ખબર છે લોકોના મનમાં અસુક વિસ્તાર માટે શંકા ઉત્પન્ન કરવાથી હિંદી માલિકો એ વિસ્તાર શુભાવી બેસશે-તે પણ કર ન ભરવાથી. આ રીતે સરકાર ધીમે ધીમે હિંદી માલિકીની મિલકત પચાવતી જાય છે. ‘આઇડેનટીટી કાર્ડ’ના પ્રસંગે બન્યું તેમ સરકાર ગ્રૂપ એરીયાના બાબતમાં પણ ખુલ્લો સામનો કરતી નથી. સરકાર ‘આઇડેનટીટી કાર્ડ’ની બાબતમાં અંદર ખાનેથી કામ કરી રહી છે. ‘આઇડેનટીટી કાર્ડ’ની માંગણી ખુલ્લે ખુલ્લી થતી નથી. એજ રીત સરકારે હિંદીઓ સામે ગ્રૂપ એરીયાની બાબતમાં અભયાર કરી છે.

દાન-સવાલમાં ગ્રૂપ એરીયાની બાબતમાં શું બની રહ્યું છે તે ખરેખર કોઈ જાણતું નથી. પરંતુ સરકારે જર્મન નીતિ અભયાર કરી છે-અને તે છે પાછળ હેઠાવવું, આરોગ્ય અને પછી નાશ કરવું. જ્યારે આલું થઈ રહ્યું છે ત્યારે સાઉથ આફ્રિકન ઇન્ડિયન ડેવેલપમેન્ટની કમિટી નહિ જેવી જ રહી છે તેના પ્રમુખ તેના નામે થતી કેશીયતો પર સહી પણ કરવા માટે મળવા સુફેલ બની ગયા છે-અને ખીલ બાલુએ સરકાર ધીમે ધીમે જીત મેળવતી જાય છે. ગ્રૂપ એરીયા સામે પગલા લેવાનું કાય હવે ‘રેટ પેચર્સ ઓરગનાઇઝેશન’ ઉપર આવી પડ્યું છે. ખરૂં જોતાં આ સામનો રાષ્ટ્રીય ધોરણે થયું જોઈએ નહિ કે સ્થાનિક ધોરણે. કેટલીયે વાર અમે જણાવ્યું કે ગ્રૂપ એરીયા સામે પગલા લેવા માટે ગિન-પક્ષી ધોરણે એક રાષ્ટ્રીય સંમેલન યોજાવવી જોઈએ જે એ ઉપર વિચારણા કરી પગલાં લઈ શકે. ફરીથી એવી અરજ અમે કરીએ છીએ.

કેટલીક વાતચીત

સત્યની શોધ

પ્રશ્ન : બુદ્ધાન-આદિલનના પ્રવેશ તરીકે તમારું સ્થાન જમ્મી ફિરરતા તરીકેનું ખરૂં કે?

વિનોબા : હું શોધક છું. મારી સત્યની શોધમાં મને બુદ્ધાનનો વિચાર બધો. તે વિશ્વ-શાંતિ માટેનું આદિલન છે અને પૂર્ણ સત્ય માટેની જોગ છે. ઇશ્વરી ફિરરતા હોવાનો મારો કોઈ દાવો નથી. પરંતુ હું માનું છું કે કોઈક શક્તિ મારી પાસે કામ કરાવી રહી છે.

ડાકુઓ સાથે

પ્રશ્ન : ડાકુઓ સાથેના તમારા અનુભવોને સંજ્ઞાતામાં જોતમ બુદ્ધના તેવા જ પ્રસંગો સાથે તમને કોઈ અનુબંધ જણાય છે?

વિનોબા : એ મહાન પુસ્તક સાથે મારા જોવાની સરખામણી ન થઈ શકે. હું માનું છું કે જે થોડી ઘણી સંજ્ઞાતા અંગલ ધારીમાં મળી તે અત્યારની વિશ્વ-પરિસ્થિતિને કારણે મળી છે. ડાકુ અને સૈનિક કે પોલીસ વચ્ચે આજે ભાગ્યે જ કંઈ તફાવત રહી છે. જે દેખીતો તફાવત જણાય છે તે ગુણનો નહીં, માત્રાનો છે. જો કે મારે એટલું કહી શકું કે જે પ્રદેશ માં ઇશ્વરે મારા શબ્દોમાં એક કંઈક બળ પૂર્ણ કે કંઈક અવનવું થયું. બાકી મેં ત્યાં શું કામ જાણ્યું તે મને પોતાને ખબર નથી! એક સત્ય-શોધક વરીકે મેં ત્યાં પાત્રા કરેલી. એક વાત હું જાણું છું. તે ગડુ કેવેવાતા માણસો પ્રવે મને પૂર્ણ પ્રેમ છે. મારા અને તેમનામાં મને કોઈ ફરક જણાતો નથી. તેઓ સામાન્ય ગુનેગારો જેવા નથી. સખામાંથી કોઈ જાતની મારી મેળવવાની આશાએ તેઓ નહોતા આવ્યા. પશ્ચાતાપની વૃત્તિ સાથે આવેલા અને મને તે પરિજ્ઞામ સાઈં તપવાર હતા.

હૃદય પરિવર્તન

પ્રશ્ન : તમે અવારનવાર હૃદય-પરિવર્તનની વાત કરો છો. આ હૃદય પરિવર્તન સામાજિક જાગૃતિ કેવી રીતે વધારી શકશે? વ્યક્તિનું હૃદયપરિવર્તન કેમ થાય?

વિનોબા : પહેલાં તો આપણને હૃદય પરિવર્તનની જરૂર જણાવી જોઈએ. વ્યક્તિના હૃદયમાં કંઈક હોય છે એમ લાગવું જોઈએ. આજે તો સુખ્યત્વે એવો વિચાર પ્રચલિત છે કે હોય સમાજના માળખામાં જ છે. તમે જેને આંતર-રાષ્ટ્રીય જીવન કહો છો તે માટેની પ્રથમ શરત. રૂપ જીવ તો આખી દુનિયામાં વર્તાય છે. આમ હૃદયપરિવર્તનની જરૂર જો સર્વજન

જણાતી હોય તો મને લાગે છે કે તેનાથી સામાજિક જાગૃતિ આપોઆપ વધે છે. હૃદયપરિવર્તન સિવાય આજે માનવજાતનું અસ્તિત્વ ખતરામાં છે અને એ ખતરો નિવારવા પ્રત્યેક માનવ હૃદય પ્રયત્નશીલ છે.

હૃદયપરિવર્તન એ આજના યુગની માંમ છે. હિંદુસ્તાનના સામાન્ય પ્રજા જનના હૃદયમાં મારા શબ્દોનો પડઘો પડે છે તે કંઈ મારો અમત્કાર નથી. જે કંઈ અમત્કાર છે એ વિજ્ઞાનયુગનો અમત્કાર છે. વિજ્ઞાનયુગે માનવ શ્રમક્ષમિકાંડનની કે પરિવર્તનની પશ્ચાંગી પૂરી છે. એ તદ્દન સાહજી છે કે માનવમન હમેશાં અંતર ખંજોળવા તત્પર હોય છે અને પરિવર્તનની જરૂર વાત જીવે છે.

ધર્મને સંપ્રદાય

પ્રશ્ન : હિંદુ ધર્મ કરતાં ખ્રીસ્તી ધર્મ વધુ સાઈં જીવનદર્શન રચ્યું કરે છે કે?

વિનોબા : મુખ્ય તરવો બંનેમાં સમાન છે અને ઓછું તલો લગીરે મહત્વનાં નથી. આ ખ્રિસ્તી અને આ હિંદુ એવા મેળમોની જરૂર નથી. માનવ એ માનવ છે અને તે હોવું તેના માટે પૂરવું છે. તેનાથી જરીકે વધુ જરીકે જોઈ હોવું તેને માટે જરૂરી નથી. તેથી આ બધા ધર્મોને સંપ્રદાયો અપ્રજુરૂરી છે. અધ્યાત્મ એક ને અવિભાજ્ય છે. આ-પણા બધાની વિવિધ અનુભૂતિઓનો સરવાળો કરવાનો છે. માનવજાત વિશ્વબંધુત્વ સિદ્ધ કરે એજ મારે મન યથાર્થ ઇશ્વર છે. પ્રાર્થના સમયે હિંદુ એક જોરડામાં જાય ને ખ્રીસ્તી ખીલ માં જાય તો ઇશ્વર સંયોજક-તરવ બની રહે છે. માણસ અને ઇશ્વર બંને સાઈં આ ખતરનાક યીજ છે. માટે ઇશ્વર ખાતર ને માનવ ખાતર આપણે આ બધા નેદબાવ અને સંકુચિત મનોવૃત્તિઓને તિલાંબલિ આપવી પડશે.

આદિલનની અગતિ

પ્રશ્ન : બુદ્ધાન આદિલને અમે વધે કંઈ પ્રમતિ કરી છે કે?

વિનોબા : બુદ્ધાન આદિલન માત્ર શુમિની સમસ્યા ઉકેલવાનું જ આદિલન નથી. શુમિલમર્યા એરીયામાં અને ઇટાલી જેવા યુરોપના કેટલાક દેશોમાંયે ઘણી તીવ્ર છે. દરેક દેશ પોત પોતાની સુઝ પ્રમાણે તે ઉકેલવા પ્રયત્ન કરે છે. બુદ્ધાન આદિલનનું મુખ્ય તરવ છે, સંવિભાગ, વહેંચીને જોખવડું. આપણી પાસે જે કંઈ છે તેના આપણે ઇશ્ટી છીએ, મને લાગે (અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૩૬૬)

ગોવા અંગેના પોર્ટુગલના દાવા પરત્વે શ્રી જુથવાદના ઝેર સામે નહેરૂની ચેતવાણી મેનને આપેલો સ્વસ્ત્વતો જવાબ



ભારતીય પ્રતિ, અંડળના આજે-વાન શ્રી વી. કે. કૃષ્ણમેનને યુનેસ્કોના વાલીપદ સમિતિને જણાવ્યું હતું કે પોર્ટુગલે વિદેશી સંસ્થાને પરત્વેની યુનેસ્કોના ખતપત્રમાં દર્શાવેલી તેની જવાબ દારીએ કાં તે અદા કરવી જોઈએ અથવા ખતપત્રને અસ્વીકાર કરીને યુનેસ્કોમાં સાલતી પકડવી જોઈએ.

પોર્ટુગલ અને સ્પેનના વિદેશી સંસ્થાને અંગે ભારત, ધાના, ગીની, સિલેન, નેપાળ, નાઇજરિયા, અફઘાનિસ્તાન તથા બર્મીએ રજૂ કરેલા ઠરાવ પર શ્રી મેનને યોક્ષી રહ્યા હતા. **સ્વતંત્રતા આપો**

ઠરાવના યુક્ષમાં ગોવા, કોંગોલા અને મોઝામ્બિક સહિતના દસ પ્રદેશોની યાદી પોર્ટુગલના શાસન હેઠળના પ્રદેશો તરીકે અને ચાર પ્રદેશોની યાદી સ્પેનના શાસન તરીકે આપાઇ છે. ઠરાવમાં પ્રદેશો પોતાની આઝાદી પ્રાપ્ત કરવાની તમન્નાને વેગ આપી શકે તે માટે તેમને લોકશાહી રાજકીય પ્રદર્શિતિ આ માટે સંપૂર્ણ સ્વતંત્રતા આપવાનો અનુરોધ કરાયો છે. વળી આ પ્રદેશોમાં પ્રવર્તતી સ્થિતિ અંગેના વાર્ષિક હેવાલ યુનેસ્કો સમક્ષ રજૂ કરવાની પણ એ જ પ્રદેશોને ઠરાવમાં અપીલ કરવામાં આવી છે.

યુલામ સામ્રાજ્ય

ઠરાવ રજૂ કરતી વેળા કરેલા પ્રવચનમાં શ્રી મેનને પોર્ટુગીઝ વિદેશી પ્રદેશોને "યુલામ સામ્રાજ્ય" તરીકે જાળખાવ્યાં હતાં અને જણાવ્યું હતું કે એમની હાલત અન્ય સંસ્થાનિક સત્તાઓના જેવી જ છે. એ કે સરખામણીમાં પોર્ટુગીઝ વસાહતોમાં વધારે જુદમ, વધારે પહાળપણું અને વધારે યુલામ તરીકેની મળૂરી છે.

ગમે તે નમે પણ...

આફ્રિકાને પર ફરજિયાત મળૂરી અને એવી અન્ય પ્રયાઓ લદાતા પોર્ટુગીઝ

ગીઝ ધારાઓમાંથી વિસ્તાર પૂર્વક અવતરણો ટાંક્યા પછી શ્રી મેનને કહ્યું કે પોર્ટુગલ આ પ્રદેશોને ગમે તે નામ આપે (પોર્ટુગલ એમને "ભારતના રાજ્ય" તરીકે જાળખાવે છે) પરંતુ તે સંસ્થાને પાંચસો વર્ષ જુના પુરાણો યથા મયા છે. પોર્ટુગલ દાવો કરે છે કે આ પ્રદેશોની તળ વસ્તીના નૈતિક જ્ઞાન માટેની જવાબદારી અમારી છે અને દેખી પણ ન શકાય તેવા જાનિ સુધી આ વિસ્તારે "સંસ્કારી રાજ્ય"ની હકુમતમાં રહેવા જોઈએ. પોર્ટુગલ સંસ્કારી રાજ્ય છે કે કેમ તે પ્રશ્ન કું નહિ ઉઠાવું, કારણ કે તે અનુચિત છે. પરંતુ ગૃહમંત્રીના માલિકો યુલામીના ખયાલ માટે ને દલીલો કરે છે તેના જ જેવી આ દલીલ છે.

કેવી વાત છે ?

આ છતી લીધેલા પ્રદેશોને પોર્ટુગલને અખંડ નામ પરીકે જાળખવામાં આવે છે એ વાતનો આપણે અસ્વીકાર કરવો જોઈએ. યુનેસ્કોના ખતપત્રમાં લોકોને સાવંભૂમતવના અધિકાર અપાયા છે. એ રીતે વિચારતાં એ ખતપત્રમાં દર્શાવેલી આધુનિક વિચારસરણીની દ્રષ્ટિએ ઉપરની વાત માટે નૈતિક કે રાજકીય ભૂમિકા જ નથી.

INDIAN COTTON SARRIES

5 yds many colours and designs 25/ each
Single Colour Prints 32/6 each
Multicolour Prints 37/6 each.
Betelnut Cutters £1-0-0 each.

C.W.O. or C.O.D. Only

H. H. PADIA,
P.O. Box 410. **DURBAN**

ખાસ દરખાસ્ત : હિંદની અગરખત્તી
(વદાણમાં આવેલો તાલો માલ)

કિસમ્મ અને નવા વરસ માટે આવેલો તાલો માલ અમે સહય જનતા સમક્ષ રજૂ કરીએ છીએ.

અગરખત્તી-કેરમબોલ-પલાસ્ટીક, ફોલ્ડેબોલ્ડ અને આંદીની બંગડીઓ. નવીન ધરેણાં અને માધાની ચીજો. ટીકડીઓ, ડાચોમોન્ટીસ અને ઝાલર. સુરાદીખાદી વાસણો અને ફેન્સી ગુડ્સ.

ટ્રેડર અને હોલ્કરો માટે અમે ખાસ માલ રાખીએ છીએ અને ખાસ ધ્યાન પણ આપીએ છીએ. આપ બધારે આવતે વખતે ઉરખન આવે ત્યારે અમારી સુલાકાત લ્યો.

એ. કે. હુસેન એન્ડ સન્સ
ડાઇરેક્ટ ઈમ્પોર્ટર્સ અને હોલ્સેલ અરચન્ટ્સ
૧૧૧ ઈવીન સ્ટ્રીટ, — (હુસેન ઓલ્ડોંગ) — ફોન ૨૭૨૪૮ — ડરબન.
અમારે પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો.

ભોપાલ વૃક્ષ પ્રધાન શ્રી નહેરૂએ જણાવ્યું હતું કે કેમિસમાં હાલમાં જુથવાદ અને અંગત અસાચારીનું ને મોઝું આવ્યું છે તે કેમિસ પક્ષમાં ઝેર ફેલાવે છે અને એને પરિણામે આ મહાન સંસ્થા નું તેજ આસરતું ભય છે.

એ આવી ખાખતો ચાલવા દેવાય તે કેમિસ તેના યુગ્મજીત ધ્યેય અનુસાર દેશની સેવા નહિ કરી શકે અને એ સ્થિતિમાં એ વિખેરી નખાય અને એને સ્થાને ખીજો પક્ષ સ્થપાય એ ખહેતર છે.

શ્રી નહેરૂએ વધુમાં જણાવ્યું કે આને જ્યારે દેશમાં અગત્યના કામો હાથ ધરવાના છે ત્યારે કેમિસીએ અંગત અસાચારીમાં પોતાની શક્તિ વેડી નાખે એના કરતાં વધુ શરમજનક અને "ખૂખીંઈ બધું" ખીજું કશું નહિ હોઈ શકે.

હેલા જટ વરસથી મારે કેમિસ સાથે નહોતો. મેં મારી છુંડગીનો મોટો ભાગ એ સંસ્થાની સેવામાં વીતાવ્યો છે.

સંસ્થામાં એકખીજાને પહોડી એકી લેવાની અને સંસદ તેમજ ધારાસભાની એક મેળવવાની અત્યારની કેમિસી-એની વૃત્તિ આ સંસ્થા માટે તે કાળે ખીલકુલ અભણી વાત હતી.

તો વિખેરી નાંખો

એક મહાન સંસ્થા આ રીતે કાખં કરી શો નહિ. યુગ્મજીત રીતે કેમિસ દેશની સેવા માટે છે અને સેવા કરવા માં ને એ નિષ્ફળ નિવડે તો એનું વિસંજન કરવું જોઈએ અને ખીજા કાખ પક્ષે એનું સ્થાન લેવું જોઈએ.

શ્રી નહેરૂ પોલીસ લાઇબ્રેરના મેદાન માં તેમને અપાયેલા નાગરિક સન્માન સમારંભ તથા નહેરૂ સભા સમક્ષ પ્રવચન કરી રહ્યા હતા. આ પ્રસંગે હાજર રહેલાઓમાં રાજ્યપાલ શ્રી એચ. વી. પાટસકર તથા પ્રંતપ્રધાન ડો. કે. એન. કાલ્કુ પણ હતા.

ભોપાલ સુધારા સમિતિના અધ્યક્ષ શ્રી એસ. એ. કરીમે આ માનવન વડાપ્રધાનને સુંદર રીતે ખાતરકામ કરેલી પેટીમાં અર્પણ કર્યું હતું.

હિંદ-ચીન સરહદી ઝઘડાનું સમાધાન કેવા પ્રકારનું હશે ?

નવી દિલ્હી.

વૃક્ષ પ્રધાન શ્રી નહેરૂએ ભારત-ચીન સરહદના સવાલ પર ચીન સાથે છુટું છતાયું નહિ પણ સમગ્ર રીતે સમાધાન કરવા જણાવ્યું હતું.

રાજ્યપાલોની પરિપદમાં પંચોતેર મીનીટ સુધીના બાપણમાં વડા પ્રધાને કેંગોની પરિસ્થિતિ, ભારત-પાકીસ્તાન સંબંધો, યુનેસ્કો અને અમેરિકાના સુટંણી પ્રશ્નોની જણાવટ કરી હતી.

શ્રી નહેરૂએ તેમના પ્રવચનમાં રાજ્ય પાલોને જણાવ્યું હતું કે ભારત-ચીન સરહદ નજીક ભારતીય પ્રદેશમાં સંરક્ષણ અને વાહનવહેવારના પગલાં ઝડપજેર લેવાઈ રહ્યાં છે અને ટેટલીક જગ્યાએ સમય કરતાં પણ આમળ વતી ગયા છે.

હુમલાની શક્યતા નથી

સરહદ પરિસ્થિતિ અંગે સંતોષ વ્યક્ત કરતાં તેમણે કહ્યું હતું કે ચીન આ તરફથી વધુ હુમલાની હવે કોઈ શક્યતા નથી.

ભારત કચ્છે છે તે યુજમ ભારત ચીન સરહદના પ્રશ્નનું સમગ્રપણે નીરા કરણ થશે કે છુટું છતાયું ?

આ પ્રશ્નના જવાબમાં તેમણે જણાવ્યું હતું કે છુટું છતાયું સમાધાન હોઈ સકે નહીં.

અમેરિકાના નવા સુટંણેલા અમેરિકન પ્રમુખ શ્રી કનેડીની સુટંણીને ઉલ્લેખ કરી શ્રી નહેરૂએ કહ્યું હતું કે શ્રી કનેડીએ અમેરિકાની મુક્ત તેમજ પરદેશ નીતિમાં કાપાપહટ કરવાનું વચન આપ્યું છે, અમેરિકાની નીતિ હેલા ટેટલાક વર્ષોથી એક ચીમે ચાલતી હતી એમાં નવો વળાંક આવવાનો સંભવ છે.

ભારત-પાકીસ્તાન સંબંધ અંગે બોલતાં તેમણે કહ્યું હતું કે ગમે તેવાં નહેરૂ નિવેદનો કરવા છતાં ભારત-પાકીસ્તાન વચ્ચેના સંબંધો ચોક્કસ પણે સુધર્યાં છે.

કેન્દ્રના મુક્ષપ્રધાન પંડીત પંતે આને રાજ્યપાલોને તેમના રાજ્યમાં આવેલી બાપાકીય લઘુમતીઓના પ્રશ્નોમાં વધુ રસ લેવા અને તેમને ન્યાય મળે તે જોવા જણાવ્યું હતું

આ પરિપદમાં આસામ અને પંજાબ ની પરિસ્થિતિ અંગે પણ વિચારણા થઈ હતી.

પ્રમુખે એમના પ્રવચનમાં એમ જણાવ્યું હતું કે સ્વતંત્રતા પહેલાં દેશ માં પોલીસે નેટલા ગોળીયાર ક્યા હતા તેના કરતાં સ્વતંત્રતા બાદ વધુ ગોળીયાર ક્યા છે.

વિવિધ વર્તમાન

માર્શલ મુખરજનું ટાકીયોમાં અવસાન

રંગદ્વેષ ઉપર ચર્ચોને આરો !

ડુયં રીફોર્મ્સ ચર્ચો અને આંગ્લીકન ચર્ચોના ભૂષીતા પાદરીઓએ સરકાર ની નીતિઓ અને તેમણે ખાસ કરીને રંગદેવની નીતિ ઉપર સખત વિરોધ દર્શાવ્યો છે. ત્રણ ડય રીફોર્મ્સ ચર્ચો ના ૧૧ ભૂષીતા પાદરીઓએ એક આફ્રિકાન્સ પુસ્તકમાં કેમી પ્રશ્નોને નવી દ્રષ્ટિએ જોવા માટે જણાવ્યું છે. આ પુસ્તકના એક લેખક શ્રી બી. બી. ઈટ જેઓ રોલનબોય ડય સેમીનરી માં યાથોલોજના પ્રાધ્યાપક છે તેઓએ કહ્યું કે હવે એવા સમય આવ્યો છે કે આફ્રિકાન્સ વાત કરતી ચર્ચોએ સરકારને ચોખ્ખે ચોખ્ખું કહી દેવું જોઈએ કે તેઓ સરકારની રંગદેવની નીતિને ટેકા આપતાં નથી. અને વધુમાં તેઓ જણાવે છે કે ગોરાઓ અને ખીન-ગોરાઓ વચ્ચે ચર્ચાઓ સરકાર મારફતે થવા જોઈએ.

આ સિવાય ડો. જે. સ્ટટરહાઇમ અને મોરટ રેવરન્ડ જ્યુરટ ડ પ્લાન્કે પણ સરકારની રંગદેવની નીતિની ઝટકણી કાઢી હતી.

ટાંગાનીકામાંના નવા ઉદ્યોગોને અપાનારી રાહત

ટાંગાનીકાની ધારાસભામાં માછ બાપાર પ્રધાન શ્રી. સ્વાઇચ્ચે જણાવ્યું છે કે દરિસલામમાં જે રેકર પ્લેડ બનાવનાર ફેક્ટરી નાંખવામાં આવી છે તેમાં દર વર્ષે સામાન્ય કરોડ પ્લેડ ઉત્પન્ન થશે; તેને ડ્યુટી અંગે જે રાહત આપવામાં આવશે તેનો આંકડો શ્રી. ૧૪ હજારનો થશે. અને અગ્રણમાં મીચેલીન ટાપર બનાવવાની જે ફેક્ટરી નાંખવાની છે. તેનું કુલ રોકાણ ૩૦ લાખ પાઉન્ડનું થશે. આ ફેક્ટરીને પ્રોત્સાહન અને રાહત માટે ઇમ્પોર્ટ ડ્યુટી માફ કરવા માં આવશે જેથી સરકારને ઇમ્પોર્ટ ડ્યુટીના ૨૬ લાખ શિલીંગની ખોટ જશે.

સ્વતંત્ર રાજ્યોને યુનોએ આપેલી સલાહ

યુનોની વાલીપણા સમિતિએ નવા-હિત સ્વતંત્ર રાજ્યોને તેમ સ્વતંત્રતાની અંગ્રીક નજીક પહોંચવા આવેલાં રાજ્યો ને ભારપૂર્વક બલામજી કરી છે કે પરદેશી નોકરોની જગે અંભાળી લેવા માટે સ્થાનિક આજ્ઞોને સનંદી નોકરો ની તાલીમ આપી તકમાર કરવાના પૂમલાં લો.

“એવા વેપારીને પાણી કે મીકું નહિ મળે તેવા સ્થળે ધકેલી દઇશ” પૂર્વ પાકીસ્તાનમાં વાવાગ્રેડા ને

સાગરી તોફાનથી સંકટમાં સપડાયેલા વિસ્તારોના પ્રવાસોથી પાછા ફરેલા રાજ્યપાલ મેજ. જનરલ આઝમખાને પતકારો સાથેની ચર્ચા દરમીયાન વેપારીઓને ફરીવાર ચેતવણી આપી હતી કે આ ડુ:ખદર્દનો ગેરલાભ ઉઠાવનાર કોષ્ટકાઓ બજારીઓ મારી અડખટે ચડી જશે તેા હું તેને તેના કુટુંબ સાથે મીકું કે પાણી પણ ન મળે એવા સ્થળે ધકેલી દઇશ. જે કોષ્ટ વેપારી કૃત્રિમ અછત ઉભો કરતો જણાયે તેા હું ચોતે તેને ઘેર જઇશ અને ભોઠો પાસે તેને ચારી નાંખાવીશ.

વાવા ઝોહાના વિનાશમાંથી ઉલા થવા રૂ. ૨૦૦ કરોડ જોઈએ

કરાંચી : પૂર્વ પાકીસ્તાનમાં વાવા-ઝોડાથી બેહાલ થયેલા વિસ્તારની પુન:રચના માટે ૨૦૦ કરોડ રૂપિયા જોઈશે એમ સત્તાવાર રીતે જણાવાય છે. ઉભા પાકને થયેલું નુકસાન જ રૂ. ૫૦ કરોડનું છે. આંતરિક વિષય ના પ્રધાન શ્રી ઝાકીર હુસેને જણાવ્યું છે કે કાંમ વિભાગમાં સંપૂર્ણ વિનાશ થયો છે. યીતાર્ગોમ અને ખીન વિસ્તારમાં એકમ ઉલોમ સલામત રહી નથી.

અદલ્દરીયામાં પાંચસો પ્રજાજનોનાં મરણ

અદલ્દરીયા : ફેન્ચ લશ્કરના વડા મથકથી એવો દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે અદલ્દરીયાબરમાં છેલા સપ્તાહ દરમીયાન લશ્કર ૫૦૦ અદલ્દરીયાત પ્રજાજનો માર્યા ગયા છે અથવા કે ૬૫૩૩૫૫ છે. ઉપરાંત શસ્ત્રોનો મોટો જથ્થો કબજે કરાયો છે.

સિલોનવાસીઓને શાંતિ રાખવા માટે અપીલ

કોલંબો : વડા પ્રધાન શ્રીમતી બંડારનાયકે સિલોનની પ્રજાને એક વાણુપ્રવચન દારા શાંત રહેવાની અપીલ કરતાં એવી ખાતરી આપી હતી કે રાષ્ટ્રવિરોધી અને સમાજ વિરોધી બળો સરકારી મદદ મેળવતી યાજાઓ ને રાજ્યના અંકુશ હેઠળ લાવવાના નિર્ણય પરત્વે જે કંઈ પરિસ્થિતિ સર્જવાનો પ્રયાસ કરશે તેને પહોંચી વળવા સરકાર તૈયાર છે.

આઘાત અને શોક

યુનો : સંરક્ષણ પ્રધાન શ્રી કૃષ્ણમેનન એક નિવેદનમાં જણાવે છે કે જેર માર્શલ મુખરજના આકસ્મિક અવસાન ના સમાચાર જાણીને મને આઘાત અને ભારે શોક થયો. એમના અવસાન થી ભારતીય વિમાની દળને પૂરી નુ શકાય તેવી ખોટ પડી છે.

નૂની દિલ્હી : ભારતીય વિમાની દળના સરસેનાપતિ જેર માર્શલ મુખરજનું અચાનક હૃદય બંધ પડી જતાં અવસાન થવાનો સંદેશો ટાકીયો થી મળ્યો હતો. તેઓ જેર ઇન્ડિયા ઇન્ટરનેશનલના રાખેતા મુખ્ય પ્રવાસ કરતા વિમાનના પ્રવાસીઓ પૈકીના એક પ્રવાસી હતા.

આ વિમાન દિલ્હીથી ટાકીયો જઈ રહ્યું હતું. વિમાન ટાકીયોમાં ઉતરી પછી તેમનું અવસાન થયું. તેમના મૃતદેહને વિમાન દારા દિલ્હીમાં લાવવા માં આવ્યો હતો.

એકાએક મસિના ટુકડાથી એમની આસનળા રૂંધાઈ જવાથી તેમનું અવસાન થયું હતું.

નેટ સર્વિસ આવતા વરસથી માલુ કરવાની હોષ તેની તકમારી માટે તેઓ અત્રે જેર ઇન્ડીયાના “અનપૂર્ણ” વિમાનમાં અત્રે આવ્યા હતા.

સંરક્ષણ સામગ્રી ઉત્પાદકના કન્ટ્રોલર ડેવિડ મીરલ દયાશંકરે તેમના માનમાં જાપાની રેસોરોમાં એક બોલન સમારંભ મેળવ્યો હતો અને જે બોલન સમારંભમાં તેમના જીવનનો અંત આવ્યો. જેર માર્શલ મુખરજએ મસિનો એક ટુકડો મોંમાં નાંખ્યો કે આકસ્મીત રીતે તે આસનળામાં જતરી

પડ્યો અને તેઓ યુંબળાના સાગ્યા તરતજ તખીખી સારવાર અપાઈ પણ તેઓ બચી શક્યા નહિ.

શરૂઆતમાં તેમજ મનાયુ કે તેમનું અવસાન હૃદયરોમના હુમલાથી થયું પણ જાપાની કાયદા અનુસાર તેમના શબનું પોસ્ટ મોર્ટમ કરતા એમ માલમ પડ્યું કે આસનળા રૂંધાતા તેમનું અવસાન થયું છે.

માર્શલ મુખરજના શબને દિંદી એલચીના નિવાસસ્થાને લઇ જવામાં આવ્યું હતું.

‘ટાકીયોમાંના’ દિંદી એલચી ખાતાએ તેમના અવસાન બદલ શોક વ્યક્ત કર્યો હતો. ધણા દિંદીઓ અને જાપાની અધિકારીઓએ તેમના શબને અંતિમ અંગ્લિ આપી હતી. દિલ્હી માં અને દેશમાં બધે નોકા, તરી અને વિમાની સર્વિસના વડા મથકોએ અડધી કાઠીએ ખજલ દરકવાયા હતા અને રજા પળાઇ હતી. બેંગ્લોરમાંની તમામ સંરક્ષણ કચેરીઓ બંધ રહી હતી. વડા પ્રધાન શ્રી નહેરુને માર્શલ મુખરજના અવસાનના સમાચારની જાણ થતાં તેમજે શ્રીમતી સારદા મુખરજ પર સહાનુભૂતિ વ્યક્ત કરતો સંદેશો મોકલી આપ્યો હતો.

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ !


શ્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડીયાળ !

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલિનાં
એટોમેટીક કેલેન્ડર.

- * રોમર
- * રોમરી
- * લે'કો
- * - ૩સર

વિગેરે દરેકે જાતનાં ઘડિયાળ.



ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજમા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન : ૮૩૫-૨૬૦૨.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.
૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

હિંદના સમાચારો

તા ૨૨-૧૧-૧૯૬૦.

બારે વિજ્ઞાનિક સામાનનું ભોખાળ ખાતેલું કારખાનું

અંત્રે શ્રી નહેરૂ બારે વીજ્ઞાનિક સાધનોના કારખાનાના ઉદ્ઘાટન અંગે આજ્ઞા હતા. રસ્તાની બેઠે યાત્રુએ ઉભા રહેલા હબરો લોકોએ તેમને પ્રત્યાષી હતી.

આ કારખાનાની મુલાકાતે શ્રી નહેરૂ પહેલીવાર આવે છે. આ કારખાનું ૧૦ એકર જમીન પર પથરાયું છે અને બારે વીજ્ઞાનિક સામાન તે બનાવે છે. આવા વિજ્ઞાનિક સામાન જેવા ત્રણ વરસમાં કુલ ૮૦ કરોડને આપાત થશે છે. આ કારખાનું થીટીયરો સાથેની ભાગીદારીમાં નંખાયું છે. ૧૯૬૫ સુધીમાં આ કારખાનું ૨૫ કરોડનો માલ ઉત્પન્ન કરે એવું લક્ષ્ય નક્કી થયું છે.

આ બે કારખાનાં એક દક્ષિણમાં અને એક ઉત્તરમાં નાંખવાનું પણ સરકારે નક્કી કર્યું છે.

આંખો રોપાયે નાળિયેર નહિ મળે

વિજ્ઞાપના: સ્વતંત્ર પક્ષના અધ્યક્ષી શ્રી રાજગળએ જણાવ્યું હતું કે સમાજવાદી સમાજ રચના, રાજ્ય હસ્તકને વેપાર અને અંકુશ એ સરકારી નીતિ વેપારીઓ ફેરવાવી શકશે નહિ. સરકારની નક્કી થયેલી નીતિ સરકાર બદલા વગર કરે નહિ. તમારે નાળિયેર નેહરુનું હોવ તો તે માટે તમે આંખો રોપી શકો નહિ.

અશુભરી આંખે ગ્રામજને શ્રી નહેરૂ સમક્ષ ફરિયાદ કરવાનો કરેલો પ્રયાસ

ભોખાળ: વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂ એક બહેર સભામાં બાપથુ કરી રહ્યા હતા ત્યારે એક ગ્રામજને દખલ કરી હતી. આંખમાં આંસુ સાથે આ ગ્રામજને તેની જમીન અંગેની તકરાર બાબતમાં વડા પ્રધાનની મદદ મેળવવા પ્રયત્ન કર્યો હતો. ગ્રામજનેને ભીયા (ભાઇ) તરીકે સંબોધી શ્રી નહેરૂએ સભામાં મુકેલી ઉભી ન કરવા જણાવી બાપથુ પૂરું થયા બાદ મળવાને કહ્યું હતું. પોતાના પ્રવચન દરમિયાન શ્રી નહેરૂએ આ બનાવનો ઉલ્લેખ કરી જણાવ્યું કે, આ માણસ તેની ફરિયાદ મને કરવા માગે છે. પરંતુ તે શી છે તે હું જાણતો નથી, પણ આનું આ રીતે ન બન માટે ગ્રામજનને આવી ફરીવારો હાય ધરવી નેહરૂએ. સભા પૂરી થયા બાદ એક પોલીસ અધિ-

કારીએ જણાવ્યું કે, ગ્રામજનની ફરિયાદ શ્રી નહેરૂને પહેંચાકવામાં આવશે.

ભારત આવી રહેલાં નેતાજી નાં પુત્રી અનિતા

કલકત્તા: નેતાજી સુભાષચંદ્ર બોઝનાં પુત્રી અનિતા ડીસેમ્બરના ત્રીજા અઠવાડિયામાં વિયેનાથી ભારત આવી રહ્યા છે એમ જાણવા મળ્યું હતું નેતાજીનાં બન્નોજી લલિતા બોઝ એક ટોબરની ૧૩મીએ વડા પ્રધાન નહેરૂને મળ્યાં ત્યારે આ અંગેની ગોઠવણી પૂરી કરાઇ હતી.

આ ગોઠવણી મુજબ લલિતા આ માસના જેવા અઠવાડિયામાં વિયેના ઉપડી જશે અને અનિતાને ભારત લઇ આવશે. અહિંયાં તેઓ લમબમ ત્રણેક માસ રહેવાની ધારણા છે. લલિતા જ્યારે ગયે મહિને વડા પ્રધાનને મળી ત્યારે તેમણે દર્શાવેલી મુશ્કેલી મુજબ અનિતા દિલ્હીમાંના ત્રણ દિવસ ના વસવાટ દરમિયાન વડા પ્રધાનની મહેમાન બનશે. બાદ તે કલકત્તા ઉપડી જશે.

તળાવ ફાટતાં મકાનો તુટ્યાં

મદુરાઇ: મદુરાઇથી પાંચ માઇલ દુર આવેલા મદકકુલમ તળાવમાં જંગાણુ પડતાં નીચાણુવાળા વિસ્તારમાં બરાયેલા પાણીને પરિણામે મદુરાઇના ત્રણ હબર નેટલા કાચા મકાનો કયાં તો તુટી પડ્યા છે અમર તો અંબીર રીતે તુકશાન પામ્યા છે એમ મદુરાઇ સુધારાઈના પ્રક્રમે સંકટગ્રસ્ત વિસ્તારોની મુલાકાત બાદ જણાવ્યું હતું. સંકટ માં સપડાયેલા લોકો મોટે ભાગે મરીયા અને મજુર વર્ગના છે.

આઠ ચોરસ માઇલનું આ તળાવ આ પ્રદેશમાં મોટામાં મોટું છે. અને રાતના સતત વરસાદને કારણે એ ઉભરાયું હતું અને એમાં બંધાથુ પડ્યું હતું. સુધારાઇ અને કોંગ્રેસ સમિતિએ રાહત કાર્ય શરૂ કર્યું છે.

પોંડીચરીમાં પુરૂષો કરતાં વધુ સ્ત્રીઓ

પોંડીચરી: અમાઉના ફેન્ય શાસન તબેનાં, પોંડીચરી, કરાઇકલ, માહે અને ચેનામ, એ ચારેય શહેરોમાં પુરૂષો કરતાં સ્ત્રીઓની સંખ્યા વધુ હોવાનું જણાયું છે.

૧૯૬૧ની વસતી ગણતરી માટે કરાતી નોંધ દરમિયાન વસતી ગણતરી અધિકારીઓએ એકત્ર કરેલા કામ ચલાઉ આંકડા મુજબ આ શહેરોમાં કુલ ૩૫૯,૧૩૮ શખ્સો હતા જેમાં

૧૮૧,૦૫૩ સ્ત્રીઓ અને ૧૭૮,૦૮૫ પુરૂષો હતા. એમ પુરૂષ કરતાં સ્ત્રીની સંખ્યા ૨,૯૧૮ નેટલી હતી.

સુરતમાં વડોદરા નરેશનાં સુબને

સુરત: સુરત રોટરી કલબ સમક્ષ બાપથુ કરતાં વડોદરા નરેશ અને ભારત સરકારના સંરક્ષણ ખાતાના સંસદીય મંત્રી શ્રી ફરોહશિંદરાવ બાપકવાડે ઉલોગીકરણને પરિણામે અપડથી વિકસી રહેલા સુરત શહેરની વિવિધ જરૂરીયાતોની અને ક્ષતિઓની છણાવટ કરી હતી અને સુરત સુધારાઈને આ કાર્યમાં સહાય કરવાની ખાત્રી આપી હતી.

તેમણે કહ્યું કે સુરતનું ઉલોગીકરણ યજ રહ્યું છે. અનેક કારખાના નંખાયાં છે અને હજુ અનેક કારખાના નંખાશે. સુરતમાં બહારથી આવનારાઓનો પ્રશ્ન તમારે વિચારવો જોઇએ. માત્ર ભારત માંથી નહીં પરંતુ વિદેશોમાંથી પણ નિષ્ણાંતોને ભોલાવવા પડશે એટલે તમારે તેમને સમાજમાં સમાવી લેવા જોઇશે એ માટે સલિષ્ણુતા જોઇએ અને એ તમારામાં છે એટલે બહારના માણસોને તમે આવકારશે એની મને ખાતરી છે.

એર માર્શલ સુકરજીનું શબ

કલકત્તા: એર માર્શલ સુકરજીનું શબ ને જાપાનથી આવવામાં આવ્યું હતું.

એમના ૮૦ વર્ષના માતાએ માર્શલ સુકરજીના શબના દર્શન કર્યાં એ પછી એમનું શબ રાષ્ટ્રીય ખજાને વડે ઠાંકવા માં આવ્યું હતું.

એમનું શબ દિલ્હી લવાયું ત્યારે સિવિલ અને મીલીટરી અધિકારીઓની ધાંખી હરોળ શાંતીથી ઉભી રહી હતી અને શબ પસાર થતાં તેને સલામી આપી હતી.

સરહદના લોકોને ન્યાય આપો

મુખ્યમં: અંત્રે મળેલી મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય પ્રજા સમાજવાદી પક્ષની પરિષદમાં મહીસુર રાજ્યે સરહદ પરની મરાઠી બોલતી જનતામાં ત્રાસ અને દબાણની અન્યાયી અને માનવતા-વિરોધી નીતિ અપનાવી તેનો વિરોધ કરતો અને મહારાષ્ટ્ર સરકારને સરહદના લોકો ન્યાય અપાવવાનું જણાવતો ઠરાવ કર્યો હતો.

લીલાઈમાં શરૂ થનારી ત્રીજી ભઠ્ઠી

લીલાઈ રટીલ પ્લાન્ટના રચિયન વડા હબનેર શ્રી ગોહરીને જણાવ્યું કે ત્રીજી ભઠ્ઠી આ વર્ષના ડીસેમ્બરના અંત સુધીમાં ચાલુ થશે. એના ખાસ ઠાલસાની તંગી અંગે જે હાડમારી હતી તે હવે ટળી મઇ છે. લીલાઈ રટીલ પ્રોજેક્ટ તા ૩૨મી માર્ચ ૧૯૬૧ સુધીમાં પૂરી થશે.

ખાસ ઠરાવ: હિંદની અગરબત્તી,
(વહાણમાં આવેલો તાજે માલ)
હોલસેલ વેપારી ભાવે

ત્રણ ગુલાબ ૩ તોલા ૩૭-૬ ૬૩૫	સુગંધ રાષ્ટ્રી ૫ ,, ૩૩-૦ ૬૩૫
(પાતળી અને જડી લાકડીમાં મળશે)	,, ૨૬ ,, ૧૮-૦ ,,
ગેટવે ઓફ ઈન્ડિય ૩ તોલા ૪૫-૦ ૬૩૫	,, ૧ ,, ૬-૦ ,,
,, ,, ૧ ,, ૬૦-૦ ,,	,, ૧/૨ ,, ૪-૦ ,,
ચરેલી ... ૨ ,, ૧૮-૦ ,,	લતા મંગેશકર ૧/૨ ,, ૪-૦ ,,
,, ,, ૧ ,, ૬-૦ ,,	ચંદન ધૂપ ૧૬ લાકડીના ડબ્બો ૩-૦

એડર સાથે રોકક — કરબન માટેના ભાવે.
હમારી પાસે અસલી ખાસમતીના ચોખા પણ છે
ખાસમતી ચોખા શી. ૧-૦ રતલ.
(એણામાં એણા ૧૦૦ રતલ મળશે)
અમે નીચેની વસ્તુઓ હાઇરેક્ટ ઈમ્પોર્ટ કરીએ છીએ. માલ સારો અને કીડાયત ભાવે મળશે.
અમારા પ્રાઇસ લીસ્ટ માટે લખો:—
દરેક જાતના ઇન્ડિયન ઘણ, મશાલા અને કરીયાણું, સોપારી બહામ, આમલી, આખા નાળિયેર અને દરેક જાતના ઇમ્પોર્ટ્ડ ચોખા.

K. HARIBHAI & SONS
(PTY) LTD.
Direct Importers: Wholesale & Retail Merchants.
81 Victoria Street, — P.O. Box 2156 — Durban.
Telegraphic Add. "BHAISONS"

શ્રી રાજજીને સખત પ્રકારે

અત્રે મળેલા આંધ્ર પ્રદેશ સ્વતંત્ર પક્ષના પ્રથમ અધિવેશનમાં બોલતાં શ્રી સી. રાજગોપાલાચારીએ જણાવ્યું હતું કે સરકારની સહકારી ખેતીની અને રાજ્ય વ્યાપારની નીતિ નાશને પંચે લઇ જશે.

તેમણે જણાવ્યું હતું કે આલ્પીય વર્ષ પહેલાં આપણે સ્વરાજ નામની કામધેતુ ખરીદવા એક કરોડ રૂપિયા એકત્ર કર્યા હતા. આ કામધેતુના પરિણામ સ્વરૂપે આપણે દુષરૂપી સારી સરકારની અપેક્ષા રાખતા હતા.

આપણે આપને માત્ર તેના શીખાં ચીતરવા કે 'ઓગી' અને 'ગોંપાલ'ના ભંદેર ઉત્સવોમાં પ્રદર્શન માટે ખરીદી નહોતી હવે એ કામધેતુમાંથી દુષ મેળવવા આપણે ધીબ એક કરોડ રૂપિયા એકત્ર કરવા પડશે એમ લાગે છે.

શ્રી રાજજીએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે મારા બધા પ્રયત્નો એક સારી સરકાર રચવાના છે અને ભારતમાં આવી સરકારની રચના થાય તે માટે ભારત બંધુ કરી છુટશે.

આપણા બંધારણમાં જણાવવામાં આવેલા મુજબ હકકોમાં સ્પષ્ટ લખવામાં આવ્યું છે કે સમાજવાદ દાખલ કરવો નહિ.

જો મોઢ મહારવની બાબત હોય તો તે એ છે કે માણુની મિલકત અને તેના રહેઠાણને સરકારે માનની દ્રષ્ટિએ જોવા જોઈએ. સરકારની હાલની યોજના સીધા કર ઉદ્યોગમાં વિના મિલકત લઇ લેવાની છે. આ ફકત બોટું પમણુ જ નથી પણ ખૂબજ ગેર-હોપણુઓ અને નાશને પંચે લઇ જવાઈ પમણુ છે. જો લોહા પાસેથી મિલકત લઈ લેવામાં આવે તો દેશ સમૃદ્ધ બની શકે નહિ.

શ્રી રાજજીએ અંતમાં જણાવ્યું હતું કે આપણે આવી સરકાર બદલવી છે. આવા આંડા માણુસોને દેશનું તંત્ર સોંપી શકાય નહિ.

કેટલીક વાતચીત (૩૬૨ પાનાનું અનુષ્ઠાન)

છે કે આ વિચાર લોહા માન્ય કરતા ન્ય ઠી. જો કે રાજ્યસત્તાને એ વિચાર અનુસાર પમણાં ભરવાની હજી ફરજ પડી નથી. એ દ્રષ્ટિએ હજી અમે પાછળ ખીએ. પરંતુ વિચાર આમળ વધતો ન્ય છે. મેં ડોનારડ ગરમને કહેલું કે પોતાની સંપત્તિ આપણે દુનીયા સાથે વહેંચીને બોગ જવાના કાયકમ સાથે ઇંગ્લેંડમાં મોઢ પક્ષ આમળ આવે તો વિચાર પ્રળને જરૂર આકર્ષી જશે. પરંતુ કમનસીએ આને તો ફરક પક્ષ પોતે સત્તા પર આવે તો અન્ય પક્ષે કરતાં વધુ

ભૌતિક સુખસમવડો પુરી પાડવાનું વચન આપે છે. જગતના ધીબ સમાજોનો વિચાર કર્યા વિના જેવળ પોતાનોજ વિચાર કરવો એ માણુસને છાને એવું નથી. અથાત 'બુદાન' પાછળનો વિચાર માત્ર જમીન વહેંચણી નો જ નથી પરંતુ સહ બોગવટાનો છે. 'બૂમીયુત'માંથી

રંગરેખની નીતિને હવે યુરોપથી કાઢ મહદ મળે તેમ નથી

લંડન ખાતે અન્ય પાંચ યુરોપીય રાજધાનીઓના પ્રવાસથી ફેનીયાન નાણાંપ્રધાન મી. મેકેન્ડ્રી, અને રમાનિક સ્વરાજ્ય પ્રધાન મી. હેવલોક નેશાળી પરત આવી મયા છે.

એમણે બતાવ્યું છે કે પશ્ચિમ જર્મની, સ્વીટ્ઝરલેન્ડ અને નેધરલેન્ડથી ટેકનીકલ નિષ્ણાતોનાં મીઠન અત્રે આવશે. વળી જુદા જુદા દેશોમાં ટેકનીકલ તથા ખંધાદારી શિક્ષણ અર્થે ફેનીયાની વ્યક્તિઓને મોકલવાની યોજવણુ થશે.

એમણે જણાવ્યું કે જો વિશ્વમેન્કની મદદ મળી તો આપણી જમીન વિકાસ વિષયક યોજનાએ અમલી બની શકશે.

એમણે બતાવ્યું કે જમીન બોગવટાની સલામતી અને માલમીલકતનાં હક્ક સંબંધે વસાહતમંત્રી મી. મેકલેઆડનું બયાન ટુંકમાં પ્રકટ થશે.

એમણે દર્શાવ્યું કે તાજેતરના આ-ફ્રિકન નેતાઓના ઉત્સાહબનક નિવેદનો થી અમારો વિશ્વાસ વધ્યો છે કે બાંવિ સરકાર પોતાની જવાબદારીએ ઉચિત પણે અદા કરશે.

બંનેએ કહ્યું છે કે અમે સ્વિટનમાં સંયુક્ત મોરચો કરતાં જુદો ચિતાર રજુ કર્યો છે. સ્વિટનના મૂડી રોકનારા ઓએ એ બાબત જુશી વ્યકત કરી છે કે આમાં સરકાર જવાદાર હશે ને વિકાસ તથા મૂડી રોકણને ઝોતસાહન આપશે.

બંનેએ સ્પષ્ટ કર્યું છે કે રંગરેખી નીતિને હવે યુરોપથી મહદ મળે તેમ નથી, કેમ કે આવી નીતિ અવિશ્વાસ ને ચડસાચડસી આણે છે. યુરોપમાં રંગરેખ પ્રત્યે સહાનુસૂતિ નથી.

બંનેએ શ્રદ્ધા દર્શાવી છે કે એમને પ્રવાસ લાભદાયી રહી છે.

મરચા અને લેસણુ આચાર માટે કાન્પી ફેરી ૧૦૦ની શી. ૯-૦. ૪ રતલી. પોટ્ટ સુકા મરચાની શી. ૧૦-૦ રોડેડથી આજા પાકને લીધે માલની અછત છે. માટે જલદી બધો:—વહેલો તે પહેલો. Maarmans (Pty.) Ltd. P. O. Box 26, Phone 128 (Brits, Transvaal.)

ચાંદી જેવો ચળકાટ!!! સ્ટેનલેસ-સ્ટીલના વાસણો. તેખાવે સુંદર, ચળકાટમાં ચાંદી જેવા, ગમે તે રાંધો અખર ભરી રાંધો કદાપી કટઈ નહિ. રસોડામાં કે ટેબલ ઉપર જ્યાં મૂકે ત્યાં બધું જગમગી રહે, તેમાં પીરસેલી રસોઈ પણ ઠીપી ઉડે, મહેમાનો હોંસથી ખાય શકે. બાંગે, તુટે નહિ અને ધોવામાં ઘણાંજ મહેલાં, વર્ષો મુધી વાપરી શકશે. લગ્નમાં પદ અને મિત્રોને લેટ આપવા માટે અતિઉત્તમ ખુમચા, લોટા, પવાલાં, વાડકાં, જામ તપેલા, તવેલા, કડછી, જારી, શાક ચમચા, ચોખા માટે ખાસ પંજા ચમચા, જમની, લીવી, ચા-ખરણી, અખરબત્તી-સ્ટેન્ડ, વિગેરે. તદન કીકાયત બાવે મળશે. વહેલા તે પહેલા. માત્ર ચોડાંજ મંગાવ્યાં છે. વેપાર માટે ઇન્ડેન્ટ પણ કરી આપીએ છીએ. મળવાનું ઠેકાણું: માખરો હેટર્સ (પ્રો) લી. (બીખાબાઈ માસ્તર એન્ડ સન્સ) ફો નં: ૮૩૫-૭૯૬૧ — પહેલે માળે, — પો. બો. ૫૨૫૭. માસ્તર મેનશન્સ — ૩૭ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ

બી-આઇ મુબઇ કરાંચી અને ઇસ્ટ આફ્રીકાના બંદરો વચ્ચે મુસાફરી કરે છે. સ્ટીમર કંપાલા ૩૦મી નવેમ્બર ૧૯૬૦માં આવશે અને ૫ મી ડીસેમ્બર ૧૯૬૦ના ઉપરશે. સ્ટીમર શાંતીયા ૩૭ જાન્યુઆરી ૧૯૬૧માં આવશે અને ૮ મી જાન્યુઆરી ૧૯૬૧ના ઉપરશે. મુબઇ અથવા કરાંચીનું બાહું. ખોરાક સાથ. ઇસ્ટ કલાસ ૫૧. ૧૧૭-૧૫-૦ સેકન્ડ કલાસ ૫૧. ૭૯-૧૦-૦ થર્ડ કલાસ ખોરાક સાથે ૫૧. ૭૬-૧૫-૦ થર્ડ કલાસ ખોરાક વગર ૫૧. ૭૪-૧૦-૦ વધુ માહિતી માટે મળો મા લખો: શેખ હિમેદ એન્ડ સન્સ (પીટી લીમીટેડ.) ૩૯૦ પાર્કન સ્ટ્રીટ, — ડરબન. ટેલીફોન: ૨૦૪૩૨ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "કરામત."

પો. બો. ૫૨૬૦ — ટેલીફોન ૩૭-૫૬૨૦ ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ: "ભગતકો" ભગત બ્રધર્સ (પ્રો) લી. ૧૪ કોર્ટ સ્ટ્રીટ, એ હા ની સ બ ગં. હોલસેલ અને રીટર્નલ મર્ચાન્ડ અને ઇમ્પોર્ટર્સ ખાસ કરીને હમારે ત્યાં ઇન્ડિયન અને ઇંગ્લીશ માસરી, માધામાં નાંખવાના જાત બતના રેસી તેલો સ્ટેનલેસ સ્ટીલ, પીત્તળના અને એલ્યુમીનમના વાસણો-કાચ અને પ્લાસ્ટીકની બંગડીઓ-કેવમબોલ અને સ્ટાઇકર તથા બીજા અનેક રેશી ચીજો કીકાયત બાવથી મળશે.

વાર્તા

આનંદ ના આંસુ

લેખક: શ્રી. નરવરલાલ ભુલાલાલ

એ દિવસ રાત્રે દરવા નીકળ્યો હતો. કારણ એ હતું, કે ઘરનું વાતાવરણ જરા અરમ થઈ ગયું હતું. ખાસ તે કંઈ નહિ પણ એની સાથે જરા શેલા માલી થઈ ગઈ હતી. મેં એને જરા એટલું જ કહેલું કે "તું આખો દિવસ કંઈ પણ કામકાજ કર્યો વિના ઘરમાં બેસી રહે છે એ તારા જેવી બહેલીને યોગ્ય નહીં લાગે; અને આ પ્રકાર વાક્ય સાંભળીને એનું મન જાણી અરમ થઈ ગયું. એ બોલી ઉઠી, "બસ, તમને તો આખો દિવસ મેં મારતાં જ આવડે છે! શું અમે કંઈ કામ નથી કરતા એમ?"

મેં કહ્યું, "થુરસે યવાની કંઈ જરૂર નથી પણ તું જ કહે કે આવા પીવા સિવાય બીજું તું શું કામ કરે છે? રસોયા રસોઈ કરે છે, ઘાટી ઘરનું કામ કરે છે અને આખા ઊંકરોં કાચરે છે."

અને મારા આ સત્ય વચને સાંભળીને તેને આગ લાગી અંધ, એટલે મને યંત્રે કે જેની જીભ લાંબી છે, અને હાથ પગ પુરથી સાથે બંધાયેલા અવા છે, એવો આ પત્ની સાથે વધુ વાદમાં ન ઉતરવું એમ માની હું નહીં કિનારે દરવા નીકળી પડ્યો. અંતર ખુબ મળતું હતું મારી આ પત્નીને ઘરમાં એટલું બધું કામ રહેતું હતું કે હું બધારે જમવા બેસતો ત્યારે મને હેતુથી પીરસવાનો તો શું પણ સામે બેસવાનો પણ વખત મળતો નહોતો.

આવો છે મારો સોનેરી સંસાર. નોકર ચાકર, બધું હોવાથી લોકોને એમ લાગે કે અમે બહુ સુખી છીએ, પણ માથે મન બાંધે છે આમારું સુખને. રંગ કેવો છે.

આવી સ્થિતિમાં કયા પુરૂષને ઘરમાં બેસી રહેવું ગમે? આંદની પૂર બહારમાં બીલી હતી. હું વિચારમાં બેઠો હતો, લાં શેડે દુરથી મારા કાન પર કંઈના અડખાટ હસવાનો અવાજ આવ્યો. એણે તો યાડે દુર એ બહુ બેઠાં હતાં અને મીઠી મીઠી વાતો કરતાં હતાં. બનેનો અવાજ મને ધ્યાન પરિચિત લાગ્યો. ઠાણના રંગમાં જંગમ કરવો એ ધરાણથી હું મારી જગ્યા એ જ બેસી રહ્યો.

શેડી વારે એ લોકો ઉઠ્યાં અને જેવા મારી પાસેથી પસાર થયા કે હું એમને જોળખી રાખ્યો. હું કંઈ પણ બોલું તે પહેલાં તો તેમણે જ કહ્યું,

"કાણુ રમેશભાઈ!"

"હા, રાધાબહેન."

"વાહ, એકલા બેઠા છે પણ બોલતા નથી?"

રાધાબહેનના શબ્દો પરા થયા કે એમના પતિ બોલી ઉઠ્યાં, "આલો અમારી સાથે આને ઘેર પછા વખત થી આવ્યા નથી."

મેં જવાબ કહ્યું રાધાબહેનના ધણી દલપતરામ ગામના અનાયાશ્રમના ગૃહપતિ છે. સ્વભાવે બહુ જ માયાળુ અને પ્રેમાળ, રાધાબહેન પણ એવા જ છે. છ સાત મહીનામાં હું એકાદ વખત આ લોકોના ઘેર જતો. દલપતરામ અશ્રમના કમ્પાઉન્ડમાં આવેલા એક મકાનમાં રહે છે. અમે બધાં અનાયાશ્રમમાં પહોંચ્યા. દલપતરામ સાથે હું વાત વળગ્યો. સવાસો રૂપિયાના પગારમાં આ પતિ પત્ની સ્વર્ગ જેવું જીવન ગાળી રહ્યાં છે, એ જોઈને મને ખુબજ આનંદ થયો. અનાયાશ્રમ વિષે દલપતરામે અને ધણી નવી નવી વાતો કરી અને મને ખુબ નવાઈ લાગી.

એનામાં રાધાબહેન રસોડામાં ગીત આતા હોય એમ લાગ્યું. દલપતરામે કહ્યું,

"રાધા માય છે. આખો દિવસ કામ કરવું અને માવું એ જ એનો સ્વભાવ છે."

મેં ઘરમાં નજર ફેરવી અને જોયું તો મારે બાં જે ચાર પાંચ નોકર ઘરને સરખું શોભાવી શકતાં ન હતા, તે અહીં એક સ્ત્રી એ શોભાવ્યું હતું. ચારે બાજુ યોગ્યા હતી. એક પુણ્યામાં નાની એવી પથારીમાં એમનાં બંને બાળકો સુતા હતાં. દલપતરામે કહ્યું,

"આ ઊંકરાચી બહુને સૂતા એટલે તો એમ દરવા નીકળ્યા." મેં કહ્યું, "રાત્રે ઊંકરાને કાણુ બહુવે છે?"

"રાધા બહુવે છે, રાજ રાત્રે એક કેલાક બાળકો એની પાસે બહુ છે." અને આ સાંભળીને મને યંત્રે કે મારી પત્ની પણ બહુલી છે. છતાં મારે ત્યાં મારતર તેડે છે. કારણ કે એમને નવરાશ આડે દુરસદ નથી. શેડી વારમાં તો રાધાબહેન આ તયા નાસ્તો આપી ગયાં.

મેં પૂછ્યું "ત્યારે તો તમારે ધણી વિચિત્ર સ્થિતિનો આ અનાયાશ્રમમાં સામનો કરવો પડતો હશે. સૌથી વિચિત્ર પ્રસંગ તમારા કયો છે?"

જવાબ મળ્યો, "એક વિચિત્ર વાત હતી એક વખત રાત્રે ત્રીજા ઘરની ઊંકરી આ આશ્રમમાં આવી, સાથે એમનાં બાપ હતા. ઊંકરી આંધિ આંધળી હતી પણ બહુ જ રૂપાળી. બાપે મને એક બાણુ બોલાવીને પ્રાર્થના

કરતાં કહ્યું, "બાપ સાહેબ! તમે હવે તો ગરીબના બેલી છે. મારી ઊંકરીએ માઈ નાક કપાવ્યું છે. ત્રીજો મહીનો જતો હોય એમ લાગે છે. આંધળી છે એટલે કાંઈ લેતું નથી; અને કાંઈ દરમખોરે કસાવી દીધી છે. ઊંકરીને સખત મારી, વાંસામાં ડામ દીધા છતાં પણ સાચી વાત કરતી નથી. હવે તો તમે જ અમારા પ્રભુ છો."

હું તો પહેલાં ઊંકરીના રૂપને જ જોઈ રહ્યો; મને યંત્રે કે જમવાને આડું સુંદર રૂપ આપીને આંધિ શા માટે છીનવી લીધી હતી? મેં પેલા માણસને બહાર બેસાડ્યો અને ઊંકરીને મારી બોલીમાં લઈ ગયો. મેં ઊંકરીને કહ્યું, "જરા પણ ગભરાયા વિના મને સાચી વાત કરી દે," અને મારા આ શબ્દો સાંભળીને જ ઊંકરી ધુસકે ધુસકે રડવા લાગી. શેડી વાર પછી બોલી,

"સાહેબ, જમવાની સાફીએ કહું છું કે હું નિરોધ છું. બેટી શંકા લાવીને મને ઘરમાં બધાં દેરાન કરે છે. મને સખત માર પણ માર્યો છે મારો આંધિ વાંસો દુઃખે છે?"

મેં ઊંકરીને મળ્યું મનાવી પણ માની નહી. એટલે મેં એના બાપનું સરનામું લઈને મેં એને વિદાય ક્યો અને બીજે દિવસે મેં મારી ભણીતી એક બાઈને બોલાવી. તેઓ સુબાણી તરીકે કામ કરે છે. મેં એમને વીખત વાર વાત કરી અને તે ઊંકરીને તપાસવા આવી. ઊંકરીને બરાબર તપાસ્યાં બાદ પૂછ્યું,

"બેટા તારી આંધિ જન્મથી એવી જ છે કે...?"

ઊંકરી બોલી ઉઠી: "હું તેર વરસની હતી લાં સુધી તો દેખતી હતી, પણ પછી છ મહીનામાં ધીમે ધીમે મારી આંખ માલી અંધ. અને હું આંધળી બની."

સુબાણી બાઈએ મારા કાનમાં કહ્યું, ઊંકરીને મહીના હોય એવું લાંમતું નથી. પેટમાં માંદ છે, અને આ માંદને લીધે જ બધો ગોટાળો છે." આ સાંભળીને મને ખુબજ નવાઈ લાગી. આખરે મેં શહેરની હોસ્પિટલમાં મોટા ડોક્ટરને મળવાનું નક્કી કર્યું. આ ઊંકરીને હું મોટા ડોક્ટર પાસે લઈ ગયો. અને બધી વાત કરી. એકસ-રે લીધો. ડોક્ટરે અભિપ્રાય આપ્યો કે ઊંકરીના પેટમાં માંદ

સિવાય બીજું કંઈ નથી, એપરેશન કરવું પડશે.

મેં ડોક્ટરને જે ખર્ચ થાય એ આપવા જણાવ્યું. બહો ડોક્ટર બોલી ઉઠ્યા,

"હું એક પાઇ પણ નહિ લઉં, તમે એક ગરીબ કન્યા માટે આટલું કરો છે, ત્યારે શું હું એમાં જરા પણ મદદ ન કરી શકું?"

અને બીજે જ દિવસે ડોક્ટરે એપરેશન કરી, માંદ કાઢી નાખી અને એણે દિવસે બધારે હું ડોક્ટરને મળવા ગયો ત્યારે તેણે ખુબજ રાજ થઈ કહ્યું.

"દલપતરામ, બારે ચમત્કાર બન્યો છે. ઊંકરીની તબિયત ધણીજ સારી છે. પણ સાથે સાથે આંખોનું તે જ પણ પાણું આવ્યું છે. માંદ અંધ કે દરી આંખો આવી છે."

આ શુભ સમાચાર સાંભળીને જ મારી આંખમાં હર્ષના આંસુ આવી ગયા. હું ઊંકરીને મળવા ગયો. પથારીમાં જમળી બીડાયેલી કળા જેમ એ સુતી હતી. આંખો બંધ હતી. હું એના સુંદર રૂપને અને મુખ ઉપર પથરાયેલી મીઠાશને નીરખી રહ્યો હતો. એના હાથ ઉપર મેં મારો હાથ ધકલ્યો કે તરત જ એ બોલી ઉઠી.

"તમે આવ્યા?"

મારા સ્પર્શથી જોળખી ગયેલી આ મધુર કન્યા મને પ્રેમથી બરેલાં નયને જોવા લાગી. એની આંખો મારી સામે મંડાઈ જ રહી. એમાં આંસુ હતું અને આનંદ હતો. પાંચ મિનિટ સુધી તેણે મારો હાથ દાખી રાખ્યો અને કહ્યું,

"હવે હું તમને નહિ જવા દઉં. આજે સાંજ સુધી મારી પાસે બેસવું પડશે. માર પછી મેં આ કન્યા સાથે લગ્ન કર્યું."

આ વાત સાંભળી હું રાધાબહેન તમા દલપતરામની વિદાય લઈ ઘર તરફ મારી બહેલી પત્ની અને રાધાબહેનની સરખામણી કરતો જવા લાગ્યો. (અંતર્વહ)

વિનોબા લાવેના શ્રેણીમાં સુળ કોષી
પોસ્ટલ સાથે શી. ૩-૬
જાણો : 'Indian Opinion',
P. Bag, Durban.

માસ્ટર પ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ
બંધ બંધનાં-નાયબ, રેલમી તેમજ સુતરાવ શાપ, સ્ત્રીઓ બાળકો અને પુરુષો માટે બંધ બંધનાં કલન નર્સી, પુલોવર, કારડીગન અને બચ્ચાઓ માટે-બુટીંગ, બોક્સ, બ્લેન્ડેટ્સ, શોલ્ડર; નેપકોન્સ વિગેરે.
ફરેક બંધનાં સાલ માટે તપાસ કરવા બહામજી.
૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, બોહાનીસબર્ગ.
ફોન : ૮૩૫-૬૭૮૬ — બોક્સ ૧૫૪૯

સમાચાર સંગ્રહ

—ગોસ્વામી, સંયુક્ત મહારાષ્ટ્ર સમિતિ એ યોજાના સીમા સલામતકર્તા, પોલીસે ૫૦ સ્ત્રીઓ સહિત ૮૦૦ માનવીઓને ત્રિશૂલ તાર કર્યા છે. ત્રિશૂલ તાર થયેલા સ્ત્રીઓમાં સંસદના એ સભ્યો અને મહારાષ્ટ્ર વિધાન સભાના ૭ સભ્યોનો સમાવેશ થાય છે.

—અમેરીકાની નવી અધ્યક્ષવાહિત આફમક સંબંધીન યુ. એસ. એસ. સ્વરૂપે તરતી મુકવાથી અમેરીકા નોકા ખાતાએ તરતી મુકેલી અધ્યક્ષમરીન નો આકેડે ૨૧ પર પહોંચ્યો છે.

—વોશિંગ્ટન: મુંબઈમાં પોલીસની ટેકનીકલ સહાયતા વડે ૧૯૬૧ના વર્ષથી મુખ્યમાં વિજ્ઞાના મોટરો પનાવવાનું એક મોટું આધુનિક કારખાનું નંખાશે.

—કાશ્મીરના મુખ્ય પ્રધાન મફી ગુલામ ગઠમટે જાહેર કહ્યું છે કે કાશ્મીરમાં કોલેરાનો ઉપદ્રવ કાલુમાં આવી ગયો છે. તેમણે સહેરમાં ફરીને કોલેરા નિવારણ માટે યતી કામગીરી નિહાળી હતી.

—પાકિસ્તાનમાં ઉત્પન્ન થતા માલ માટે નીકાસનું બંધન શોધવા પાકિસ્તાન ની વેપારી એમ્બરોના ફેરફારને એશીયા અને આફ્રિકાના દેશોમાં ડેલીવરનો મોકલવાનું નક્કી કર્યું છે, અને તે મુજબ આફ્રિકા, મલાયા, અગ્ની-એશીયા અને દુર પુર્વના દેશોમાં ડેલીવરનો મોકલશે.

—બ્રિટીશ એચ.બોક્ષને જલો રાખવા માટે કેનીયામાં બુચર્સ આયુધાગાર બંધાય છે આવી ને વાતો જીડી છે તેમાં કંઈ જ તથ્ય નથી એમ કેનીયા ના દંભામી સંરક્ષણ પ્રધાન મી. બ્લોફિ એમરટને નેરોબીમાં જણાવ્યું છે અને વધુમાં એમ પણ કહ્યું છે કે આ બાબતમાં કેનીયા સરકારને કોઈએ કંઈ વાત પણ કરી નથી.

—લંડનથી તીક ઉપદ્રવ વિરોધી સંરચા ના રીપોર્ટમાં જણાવવામાં આવે છે કે ભારતના ઉત્તર વિસ્તારમાં અને સુદાનમાં તીકનું ઉત્પાદન મોટા પ્રમાણમાં વધી રહ્યું છે.

—આસામની પારાસભામાં પેલ સમિલ બીબને અનુસરી હવે આસામી ભાષા એ આસામની રાજ્યભાષા બનશે.

—ટાંમાનીકાના અર્થ સન્વીપ અર અરનેટ વેગી એક અહવાડીયા માટે લંડનની મુલાકાતે પહોંચી ચયા છે. ત્યાં એક મુલાકાતમાં જણાવ્યું છે કે હું પરિસ્થિતિ જોવા તેમજ રાષ્ટ્રીયતા મુજબની નાજુકીય વાતચીત કરવા માટે આવ્યો છું.

—ટાંમાનીકા સાઇસલ એવર્સ એસો-સીએશન તરફથી ટાંમાનીકા એવ્યુએશન ટ્રસ્ટ ફંડને પાંચ હજાર પાઉડની મદદ આપી છે અને આ રકમનો એક ટાંમાનીકાના વડા પ્રધાન મી. નેરેરને સુપ્રત કર્યો છે.

—અગ્નિ એશીયા અને દક્ષીણના દેશો માં છેલ્લા ૧૦ વર્ષ દરમ્યાન વસ્તીમાં ૧૦ કરોડનો વધારો થયો છે.

—નવ આફ્રિકન દેશો કે જે પહેલાં ફ્રેન્ચ સંસ્થાના હતાં તેના પ્રમુખો આઈવરી કોસ્ટના પાટનબર અબીબન માં આર્થિક સહકાર તથા અહલ્લીઆના સવાલની ચર્ચા કરવા મળ્યા રહ્યા છે.

—સોમાલી પ્રજાસત્તાકાના સંરક્ષણ મંત્રીએ જણાવ્યું છે કે તેમના દેશમાં બધું સારી રીતે ચાલી રહેલ છે. સ્વતંત્રતા પછી અમેને અમાઈ તંત્ર ચલાવવા કોઈ મુશ્કેલી પડી નથી.

—મુંબઈ: હિંદ માટે રથીવાનું ઈયા પ્રકારનું કેરોસીન લઈને રથીવન ટેંકર અને આવી પહોંચ્યું છે. આ ટેંકરમાં ૩૧ લાખ જેલન કેરોસીન છે અને તે નીચાં ભાવનું છે.

—મુંબઈ: પી.એ.સ. ટેલિફોન, લાઇસેન્સિંગ, રેવન્યુ કલેક્ટર-સ અને ઇનસ્પેક્ટર-સ માટે મળો:

આર. વી.કુલે
૧૨ બાકેલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
બેદાનીસખર્, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

બંન પ્રસંગે માટે

અમને મળો.

મુસ્તી જમણના અમે સ્પેસલીટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે મુજબના અને રોડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તખ્તે મુકાયે આવી રસોઈ બનાવો અમે કન્ફાઈટ વર્ધ્યું.

કેપીટનસ બાલકની હોટેલ
(ધી કેનર્સ મીકાઈ હાઉસ)

એ અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના પુણાપર - ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ રેલીઆમ: KAPITAN.

આડુ, લસણ બબર ભાવ, તારીએલ નં. ૧ સી. ૧-૦,
બેગ (નંગ ૧૦૦) સી. ૬૦-૦૦

ફુકાન દરે માટે બાંધવાના ન્યુકોપેપર બબર ભાવ,
બટાટા, ફુગી (કાંઠા), મુકા બાલ મરચાં, બુમલા, મુકા ઝીયા (કાલા),
સોનેરી રંબો જાળ, દરેક જાતનો મરી મસાલો વિગેરે હમેશાં સ્ટોકમાં
રાખીએ છે. કપુરી અને ચેવલી પાન બબર ભાવ, પોસ્ટલ બર્ડ.
સુરણ, રતાણ, આંબા હજાર અને કીલી હજારની મોસમ ચાહ છે.
રોડેસીયા, ન્યાસલેન્ડ અને કિલેન્ડન કોંગોનાં જોરદરો ઉપર
આન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ બધાની મોસમથી.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ધીરુભાઈ પી. નાયક

મુંબઈપર, મુસાઈરી, વીસાનાં અને જનવલ જોબન્ડ
હાંદુસ્તાન અગર ફુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ ઈરિવાઈ બબર
માર્ગે મુસાઈરી કરવા થેર જ્યાં અમારી મારફ્ટે મુર્ચેન કરો.
કાંદમી, આંબ, ચોરી, ફુલક, અક્રમાત, ખેડખાસ, વિગેરેના વીખા
હવાઈની આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા બનાવવા રેવન્યુ
સર્ટીફિકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ હમીએશનને
બાલતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.
રેસનલ મ્યુચ્યુઅલ બાર્કે એસોસીએશન એફ એસક્રીયા અને થોઈ
ઈન્ડરગ્રુન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધ.

Office: 9 Barkly Arcade, 38 Market Street, Phone: 339033, Johannesburg.
Residence: 52 Patidar Mansion, 13 Kort Street, Phone: 330816, Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ મુદ, ડાઇનિંગરૂમ મુદ, વોઈશોલ, ઈસ્પીય એસ, સાઈક વોઈ એફીસ ટેક્સ, મુકે વેસ, ટેબલ, તકન કીફાયલ ભાવે ખરીદી શકશે. અતે પધારી લાલ લેવા મુકશે નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન હરેકર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેના સ્ટોક હમેશાં વઈ-ચાર રહે છે. આજ રોહા બાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ અંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG. PHONE 33-4691. BOX 2626.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing - (Phoenix) Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

ગુજરાતી રેકોર્ડો
હાંદુસ્તાનમાં બનેલી ગુજરાતી રેકોર્ડો, હવે અમારે ત્યાં મળે છે.
૨૦ રેકોર્ડોનું બોક્સ કેવળ રૂ. ૩૦-૦. રેકોર્ડોમાં લાજનો, નાઈકે, ગરબો વિગેરેના સંગ્રહ છે. હિંદના "લેસ્ટ હિંદ" ૫/૬ માં છુટી મળી શકશે.
આવો તક અને લાભ ફરીથી મળશે નહિ. પેકીંગ મફત— પોસ્ટેજ મોકલશે—સી.એ.ડી.ના આઈડે અમે લઈએ છીએ.
નેશનલ રેકોર્ડ કંપની
શોપ ૨, અબજેરી આરકેઈડ, આઈ ૧૪૧ એ. ડ્રે સ્ટ્રીટ, પા. એ. બોક્સ ૧૫૭૪, — ડરબન.